

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра банківської справи та фінансових послуг

Дипломна робота магістра

на тему: **Діагностика фінансового стану банку: проблеми та шляхи вдосконалення**

Виконав: студент групи ФК-24-1зм
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Міщенко Сергій Михайлович
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к. е. н., Архірейська Н.В.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(місце роботи)

(посада)

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Міщенко С.М. Діагностика фінансового стану банку: проблеми та шляхи вдосконалення. Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок» . – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2025.

У роботі проведена діагностика фінансового стану банку, удосконалена методика аналізу фінансового стану банку, виявлені проблеми ліквідності та подані шляхи підвищення прибутковості банку. Викладено організаційно-економічну характеристику банку АТ КБ «Приватбанк».

Досліджено сутність аналізу фінансового стану та стан виконання банком прудеційних нормативів НБУ. Проаналізовано фінансовий стан АТ КБ «Приватбанк». Викладено проблеми та шляхи покращення фінансового стану банку.

Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, подана на 80 сторінках містить 20 таблиць, 18 рисунків. Список використаних джерел включає 45 найменувань.

Ключові слова: банк, фінансовий стан, нормативні показники, прибуток, експонентна модель, рентабельність.

ANNOTATION

Mishchenko S.M. Diagnostics of the financial condition of a bank: problems and ways of improvement. Thesis for obtaining a master's degree in the specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". - University of Customs and Finance, Dnipro, 2025.

The work provides diagnostics of the financial condition of a bank, improved the methodology for analyzing the financial condition of a bank, identified liquidity problems and presented ways to increase the bank's profitability. The organizational and economic characteristics of the bank JSC CB "Privatbank" are presented.

The essence of the analysis of the financial condition and the state of the bank's implementation of the mandatory prudential standards of the NBU are studied. The financial condition of JSC CB «Privatbank» is analyzed. Problems and ways to improve the financial condition of a bank are presented.

The master's thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used, appendices, presented on 18 pages, contains 20 tables, 18 figures. The list of used sources includes 45 items.

Keywords: bank, financial condition, normative indicators, profit, exponential model, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ	7
РОЗДІЛ 2 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ	22
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ КБ «Приватбанк»	22
2.2. Аналіз прибутковості банку	30
2.3 Оцінка ефективності діяльності банку	44
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	54
3.1 Планування фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» на основі економіко-математичних моделей	54
3.2 Сучасна проблематика та шляхи удосконалення фінансового стану державних банків	61
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Основною метою в діяльності кожної банківської установи є покращення власного фінансового стану. У роботі проаналізовано сучасні підходи до оцінювання фінансової стійкості банківських установ, окреслено їхні переваги й недоліки, здійснено оцінку фінансових показників банку та запропоновано шляхи їх оптимізації.

Банківська система є ключовим і невід'ємним елементом ринкової економіки. Її становлення завжди було тісно пов'язане з розвитком товарного виробництва та обігу. Завдяки виконанню функцій фінансових посередників, проведенню розрахункових операцій та кредитуванню суб'єктів господарювання банки суттєво підвищують ефективність виробничих процесів та сприяють зростанню продуктивності суспільної праці. Українська економіка не є винятком: перехід від адміністративно-командної системи до ринкових принципів зумовив прискорене розширення банківського сектору.

Функціонування банків в умовах ринку передбачає дотримання його закономірностей і потребує формування ефективного механізму управління фінансовою діяльністю, спрямованого на підвищення конкурентоспроможності банківських установ. Особливо важливим є вміння менеджменту оцінювати рівень фінансової стійкості як власного банку, так і конкурентів та ділових партнерів. Тому пошук підходів до оптимізації фінансового стану банків стає однією з ключових умов динамічного розвитку банківської системи України та подолання труднощів перехідного періоду.

Проблематика діагностики фінансового стану банків є актуальною протягом усього періоду існування банківської системи. Зміни в економічному середовищі потребують нових теоретичних підходів та переосмислення усталених концепцій. Це пояснює значну кількість досліджень з даного питання, авторами яких є Примостка Л.О., Герасимович А.М., Кочетков В.М., Парасій-Вергуненко І.М., Васюренко О.В., Щербиволок З.І., Бутинець Ф.Ф., Кириченко О.А., Панова Г.С., Шермет А.Д., Щербакова Г.Н. та інші. Широкий спектр наукових підходів

свідчить про комплексність і різноплановість вивчення цієї тематики, що відкриває можливості для подальших досліджень.

Метою дипломної роботи є діагностика фінансового стану банку та аналіз проблем і пропозиції щодо його покращення.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних **завдань**:

- дослідити теоретичні аспекти фінансового стану банку;
- проаналізувати основні показники фінансового стану;
- розглянути методику аналізу фінансового стану комерційного банку;
- надати організаційно-економічну характеристика банку АТ КБ «Приватбанк»;
- проаналізувати фінансовий стан АТ КБ «Приватбанк»;
- дослідити стан виконання банком обов'язкових економічних нормативів НБУ;
- викласти проблеми та шляхи покращення фінансового стану АТ КБ «Приватбанк».

Об'єктом дослідження є фінансовий стан АТ «КБ «Приватбанк» .

Предметом дослідження є оцінка ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк».

Методи дослідження. У дипломній роботі застосовано комплекс наукових методів, серед яких діалектичний підхід, індуктивний і дедуктивний методи, монографічний аналіз наукових джерел, а також інструменти порівняльного економічного аналізу. Для опрацювання статистичної інформації використано графічні та табличні методи, обчислення абсолютних і відносних показників, а також горизонтальний, вертикальний і трендовий аналіз.

Практичне значення отриманих результатів. Шляхи покращення фінансового стану банку, викладені в роботі, можуть бути використані в практичній діяльності АТ КБ «Приватбанк».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк», наукові праці з дослідження фінансового стану банків.

Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, подана на 80 сторінках, містить 20 таблиць, 18 рисунків. Список використаних джерел складає 45 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ

Під впливом масштабних економічних трансформацій, що відбуваються у світі впродовж останніх років, істотних змін зазнали як макро-, так і мікроекономічні системи, зокрема й банківська сфера. Аналіз наукових підходів до трактування поняття «фінансова стійкість банку» дає підстави стверджувати, що його розуміють як якісну характеристику фінансового стану банківської установи. Вона формується на основі зростання прибутковості, збалансованості й достатності ресурсної бази та оптимального співвідношення між ресурсами й активами, забезпечення належної ліквідності та платоспроможності, а також мінімізації ризиків. На рівень фінансової стійкості банківської системи впливає широкий спектр чинників, які можуть мати як позитивний, так і негативний характер залежно від сили та напрямку їх впливу.

За твердженням А. Герасимович [1], послаблення фінансової стійкості банків можуть спричиняти: погіршення якості активів; зниження довіри вкладників, що проявляється у відпливі депозитів; зменшення обсягів ліквідних коштів; падіння рівня капіталізації; скорочення ресурсної бази; підвищення відсоткових ставок; збільшення частки проблемних валютних кредитів; труднощі з залученням інвестицій через кризові явища на європейських фінансових ринках та зниження кредитних рейтингів багатьох українських банків.

В. Коваленко [2; 3] розширює перелік ризиків такими факторами: високий кредитний ризик, зумовлений неефективною структурою економіки; залежність банків від фінансового стану позичальників; посилення ризиків, пов'язаних з фондовим ринком та динамікою цін на окремих сегментах фінансового ринку; проблеми з погашенням зовнішніх запозичень, активне залучення яких відбувалося у попередні роки; недостатність капітальної бази й низька якість ресурсів; труднощі з рефінансуванням; політичний тиск на банківську систему.

О. Барановський [4] також акцентує увагу на таких загрозах, як: зниження якості активів, вплив депозитів, скорочення ліквідності, зменшення капіталізації, звуження ресурсної бази, зростання відсоткових ставок, збільшення обсягів неповернутих валютних кредитів та високі кредитні ризики, спричинені недосконалою структурою національної економіки.

На думку В. Варцаби [5], вагомими чинниками, що формують фінансову стійкість вітчизняних банків, є політична та економічна нестабільність, девальвація національної валюти, поглиблення недовіри населення до банківського сектора, недосконалий механізм рефінансування, подорожчання кредитних ресурсів, погіршення якості кредитного портфеля та недостатня ефективність системи ризик-менеджменту.

Провідну роль у підтриманні фінансової стійкості відіграє сам банк, оскільки саме він забезпечує ефективне регулювання та застосування внутрішніх механізмів зміцнення своєї стабільності.

Оцінювання діяльності банку здійснюється на основі різноманітних показників, які формуються з інформації, що міститься у документах, що становлять основу аналітичної бази економічного аналізу.

Інформаційна база для аналізу роботи комерційного банку включає систему як зовнішньої, так і внутрішньої інформації.

Зовнішня інформація забезпечує керівництво банку даними про ситуацію у зовнішньому середовищі, в якому функціонує установа. Її збір передбачає накопичення різноманітних відомостей щодо ринкової кон'юнктури, зокрема про структуру ринку, ефективність банківського сектору загалом та рівень конкуренції [6, с.18].

Внутрішня інформація характеризує стан банку з огляду на його внутрішні процеси. Вона формується безпосередньо в результаті діяльності установи та має забезпечувати повне висвітлення поточної операційної інформації й оперативне надання необхідних даних.

Джерела інформації, які застосовуються під час аналізу діяльності банків, можна класифікувати таким чином (рис.1.1):

Рисунок 1.1. Джерела інформації, які використовуються в процесі аналізу банківської діяльності

Інформація, що використовується під час аналізу діяльності банку, має відповідати таким критеріям: доступність, релевантність, істотність, достовірність та можливість порівняння [7, с. 38].

Контроль дотримання цих вимог до фінансової звітності здійснюється шляхом перевірки її точності. Така перевірка може проводитися у трьох формах:

- формальна,
- логічна,
- обліково-контрольна.

Формальна перевірка передбачає оцінку повноти та відповідності поданих документів установленим вимогам. Логічна спрямована на зіставлення однакових показників у різних формах звітності та перевірку їх узгодженості.

Обліково-контрольна перевірка полягає у визначенні правильності розрахунків окремих показників банку. Основними джерелами інформації для аналізу банківської діяльності є баланс та спеціалізовані звітні форми. Звітність банків поділяється на щоденну, щомісячну та квартальну.

Аналітичну роботу здійснюють профільні підрозділи банку — економічні служби, функціональні управління або спеціальні відділи економічного аналізу. Координацію цієї діяльності забезпечує керівництво банку на основі

затверджених планів і програм. Належна організація аналітичної роботи є необхідною умовою ефективного функціонування банківської установи [8, с. 29].

Аналіз роботи комерційного банку виконується за визначеною послідовністю та охоплює три етапи: попередній, аналітичний, підсумковий.

На попередньому етапі здійснюється підготовка звітності до подальшої аналітичної обробки: перевіряється правильність її складання, оцінюється вірогідність отриманих даних, проводиться групування статей активу й пасиву балансу та звіту про фінансові результати, формуються аналітичні таблиці та відбираються ключові показники. Далі визначають абсолютні й відносні показники, що відображають окремі аспекти діяльності банку, та встановлюють порядок їх розрахунку. Усі показники систематизуються в аналітичних таблицях відповідно до напрямів дослідження [8, с. 34].

На аналітичному етапі проводиться безпосередній аналіз: описуються отримані результати, оцінюється динаміка показників, формулюються висновки, готуються аналітичні довідки та коментарі.

На завершальному, підсумковому етапі здійснюється експертна оцінка результатів аналізу та розробляються пропозиції щодо підвищення ефективності роботи банку.

На рис. 1.2 подано основні етапи аналізу діяльності банку.

Аналіз фінансової діяльності комерційних банків має охоплювати такі ключові напрямки: оцінювання балансових показників, вивчення фінансових форм звітності, проведення порівняльного аналізу, визначення структури, якості та стабільності банківських доходів, перевірку дотримання вимог ліквідності, а також контроль рівня адекватності та достатності капіталу [8, с.39].

У сучасному банку фінансовий аналіз, зокрема оцінювання його фінансового стану, виступає не лише складовою системи фінансового менеджменту, а й її фундаментом, оскільки фінансова діяльність є домінуючою в роботі банківської установи. Саме аналітична робота є основним інструментом управління ризиками.

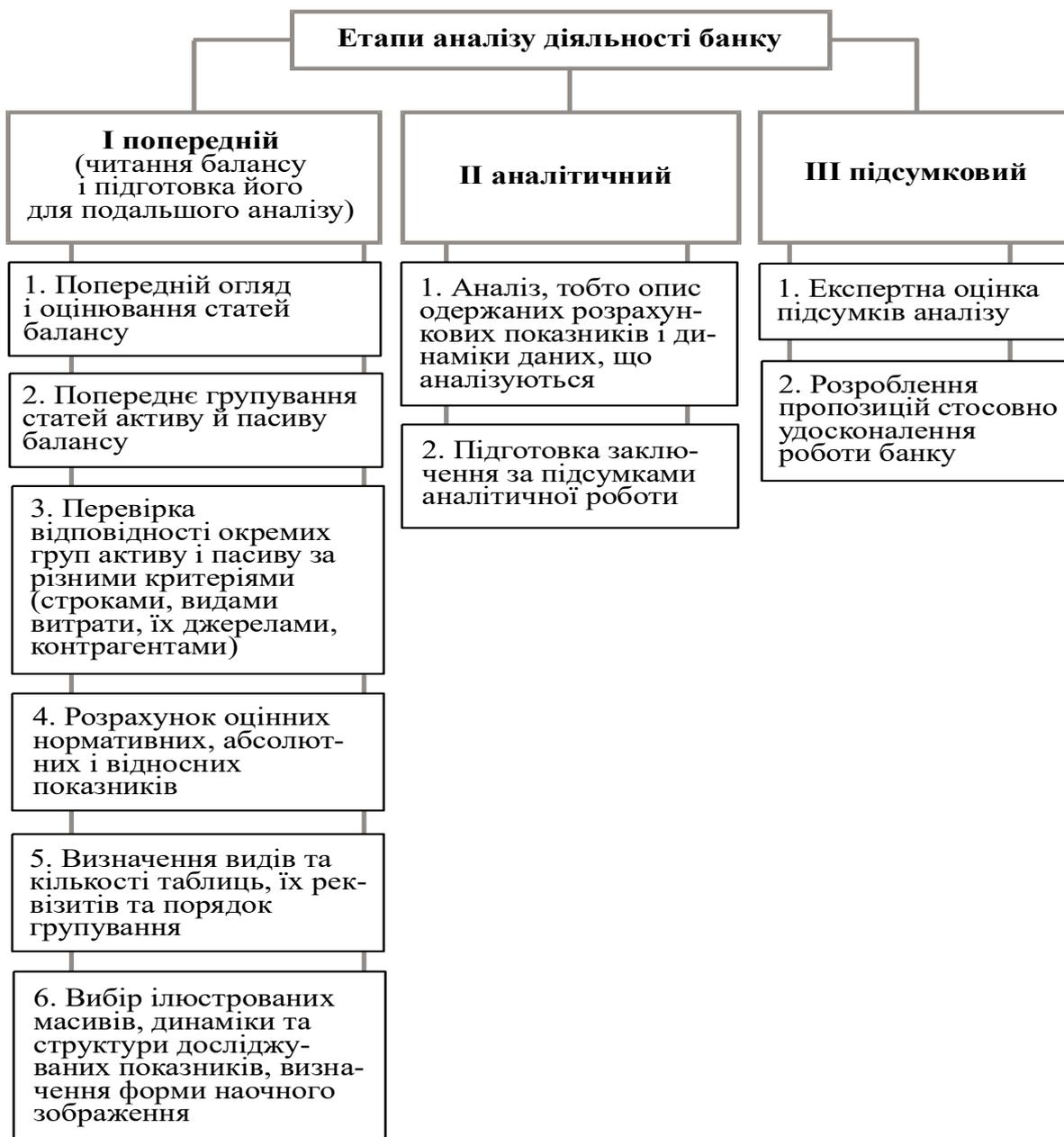

Рис. 1.2. Основні етапи аналізу банківської діяльності

Таким чином, аналіз фінансового стану як елемент фінансового аналізу, як практична управлінська функція передуює ухваленню фінансових рішень, забезпечуючи їх інформаційно-аналітичну основу. У подальшому цей аналіз дозволяє узагальнити та оцінити результати прийнятих рішень на основі підсумкових даних [9, с.18].

Фінансовий стан комерційного банку може аналізуватися двома способами:

- зовнішній аналіз – здійснюється центральним банком, незалежними рейтинговими агентствами, потенційними клієнтами (вкладниками, акціонерами);

- внутрішній аналіз – проводиться відповідними аналітичними підрозділами самого банку.

Для проведення аналізу роботи банку необхідні головні аналітичні матеріали: баланс та звіт про фінансові результати. Баланс комерційного банку є центральним елементом його звітності.

На рис. 1.3 представлено основні види аналізу діяльності комерційних банків.

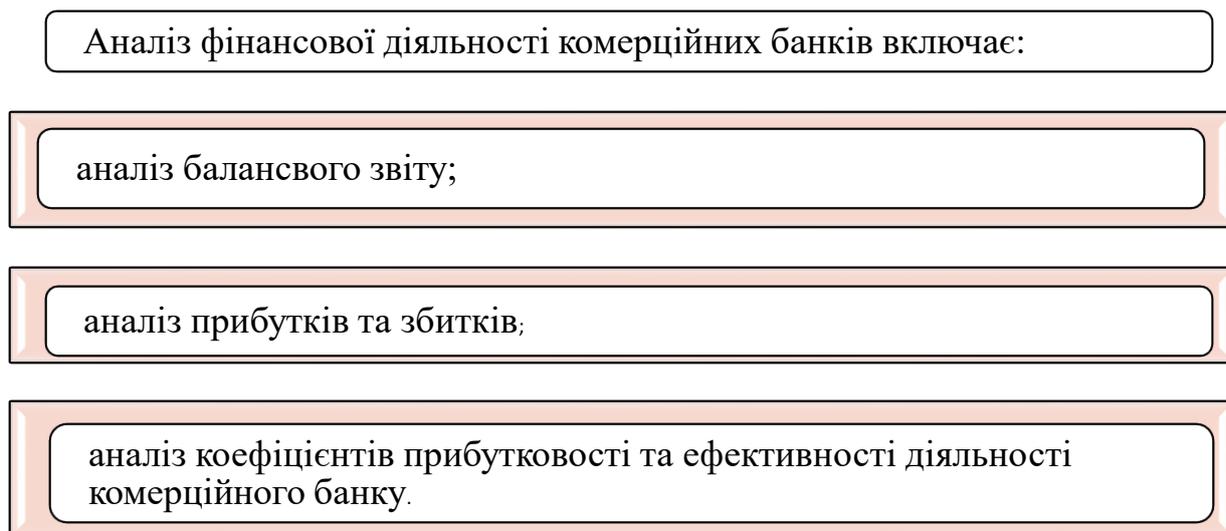

Рис.1.3. Види аналізу діяльності комерційних банків

Основними видами аналізу балансового звіту банку виступають декілька підходів, кожен із яких дає змогу оцінити фінансовий стан установи з різних позицій.

По-перше, структурний аналіз дає можливість детально дослідити співвідношення окремих елементів активів і пасивів, визначити їх частки у загальному обсязі та простежити динаміку структурних змін за певний часовий проміжок. Такий підхід дозволяє зрозуміти, які статті балансу зростають або скорочуються, а також оцінити оптимальність розподілу ресурсів банку. Крім того, структурний аналіз допомагає виявити можливі диспропорції, що можуть впливати на рівень ліквідності, доходності чи ризиковості діяльності банку.

По-друге, коефіцієнтний аналіз спрямований на оцінку якісних характеристик активів і пасивів за допомогою системи спеціальних фінансових коефіцієнтів. Він дозволяє виміряти ліквідність, фінансову стійкість, ризиковість

кредитних операцій, рівень залежності банку від зовнішніх ресурсів, ефективність використання власного капіталу тощо. Коефіцієнтний аналіз є одним із найбільш інформативних інструментів, оскільки забезпечує можливість порівняння показників у динаміці, між різними банками або з нормативними значеннями.

Основним інформаційним джерелом для дослідження активів і пасивів комерційного банку є його баланс, у якому статті розміщені за ступенем зменшення ліквідності. Така форма подання сприяє більш зручному аналізу й дозволяє акцентувати увагу на ключових групах активів і пасивів, що формують фінансову стійкість банку [10, с.18].

Серед головних напрямів аналізу активів і пасивів комерційного банку виділяють:

– аналіз структури, що базується на розрахунку відсоткової частки кожної статті у загальному підсумку балансу. Він дозволяє оцінити оптимальність структури ресурсів, динаміку їх змін, а також визначити чинники, що впливають на формування активів та пасивів у різні періоди. Такий аналіз є важливим для виявлення потенційних загроз, пов'язаних зі зміною структури фінансових ресурсів.

– аналіз ліквідності, під якою розуміють здатність банку виконувати свої фінансові зобов'язання у встановлені строки і без фінансових втрат. Ліквідність є одним із ключових показників надійності та стабільності банківської установи, а її підтримання на достатньому рівні — необхідною умовою ефективного функціонування банку [10, с.20]. Оцінка ліквідності здійснюється з урахуванням питомої ваги окремих груп активів із різним рівнем ризику в загальному обсязі активів банку. Від правильного співвідношення ліквідних і менш ліквідних активів залежить можливість банку своєчасно погашати свої боргові зобов'язання та підтримувати довіру клієнтів.

Отже, комплексне застосування структурного, коефіцієнтного та ліквіднісного аналізу дозволяє отримати всебічне уявлення про фінансовий стан банку, виявити сильні та слабкі сторони його діяльності та сформулювати

обґрунтовані управлінські рішення щодо підвищення ефективності роботи банківської установи.

З огляду на важливість ліквідності для фінансової стійкості банку, показники ліквідності віднесено до обов'язкових економічних нормативів регулювання діяльності комерційних банків.

Національний банк України запровадив пруденційні нормативи ліквідності на консолідованій основі – коефіцієнти покриття ліквідністю (LCR_к) та чистого стабільного фінансування (NSFR_к).

Упровадження нормативів LCR_к та NSFR_к для банківських груп є черговим кроком до наближення нормативно-правових актів Національного банку до стандартів Європейського Союзу.

Норматив LCR_к відображає мінімально необхідний рівень ліквідності банківської групи для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів протягом 30 календарних днів з урахуванням стрес-сценарію, NSFR_к – мінімально необхідний рівень стабільного фінансування банківської групи на горизонті один рік [11].

З 1 квітня 2023 року мінімальне значення нормативу NSFR за всіма валютами встановлено на рівні 100%, що відповідає нормам законодавства ЄС.

Подовження банками строковості бази фінансування є необхідною передумовою для зниження ризиків для валютного ринку та міжнародних резервів, підтримки курсової стійкості, сталого зниження інфляції та поліпшення інфляційних очікувань.

Станом на 1 березня 2023 року всі українські банки вже мали значення NSFR понад 100%.

Нормативне значення коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) для банків України також становить 100%. Цей норматив вимагає, щоб банк мав достатньо високоякісних ліквідних активів для покриття чистих очікуваних відтоків коштів протягом 30-денного стресового періоду. Це стосується як операцій у національній, так і в іноземній валютах. З 1 квітня 2025 року вимоги LCR

поширюються і на банківські групи, з нормативним значенням також не менше 100%.

Аналізуючи доходи банку, насамперед необхідно визначити їх загальний обсяг, отриманий за певний часовий проміжок, а також здійснити їх детальне групування залежно від характеру банківських операцій, у результаті яких вони були сформовані. Такий підхід забезпечує можливість чітко ідентифікувати найприбутковіші напрямки діяльності банку, адже кожна стаття доходів робить різний внесок у загальний фінансовий результат. Виявлення питомої ваги окремих видів доходів дозволяє банку оптимізувати структуру своєї діяльності, підвищуючи ефективність використання ресурсів та вибудовуючи стратегічні пріоритети. Після проведення такого агрегованого аналізу доцільно здійснити більш глибоке дослідження складових тих статей доходів, які на перший погляд не мають значного впливу, проте можуть виступати прихованими резервами зростання або сигналізувати про важливі структурні зміни у роботі банку [1, с.145].

Оцінюючи процентні доходи, аналітики широко застосовують систему відносних індикаторів, що відображають середній рівень прибутковості кредитних операцій як у цілому, так і для окремих груп позичальників. Це дозволяє визначити найбільш ефективні сегменти кредитного портфеля, оцінити ризики, що пов'язані з його диверсифікацією, та виявити проблемні ділянки.

Особливе місце серед джерел доходів займають операції з цінними паперами. Їх результативність зумовлюється обсягом та структурою інвестиційного портфеля банку, макроекономічними умовами та кон'юнктурою фінансових ринків. Окрім того, важливим елементом доходів є результати валютних операцій, які мають значний вплив на загальну прибутковість, особливо в умовах коливань валютних курсів. Аналіз витратної частини банку здійснюється за аналогічною логікою, що дозволяє оцінити не лише поточний стан витрат, але й рівень їх ефективності [1, с.164].

Одним із важливих способів визначення рівня прибутковості банку є дослідження тенденцій зміни фінансових результатів у динаміці. В умовах

нестабільної економічної ситуації отримання прибутку стає не просто бажаним результатом, а ключовою умовою подальшого функціонування будь-якої фінансової установи. Прибуток виступає інтегрованим показником, що відображає ступінь ефективності управління активами та пасивами, якість обслуговування клієнтів, конкурентоспроможність банківських продуктів і здатність банку адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Крім цього, прибуток є основним джерелом формування власного капіталу, що, у свою чергу, визначає рівень фінансової стійкості та здатність банку виконувати свої зобов'язання перед державою, акціонерами та клієнтами [1, с.173].

Слід враховувати, що збільшення обсягів операційної діяльності, прагнення до нарощення прибутку та необхідність утримання конкурентних позицій на ринку фінансових послуг об'єктивно призводять до зростання рівня банківських ризиків. У таких умовах формування достатнього рівня резервів ліквідності, створення страхових резервів щодо активних операцій, а також підтримання нормативів ліквідності стають основними інструментами мінімізації ризиків. Дотримання цих вимог прямо впливає на стійкість банківської установи та її здатність виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання.

У міжнародній практиці для комплексної оцінки банків використовуються різноманітні рейтингові методики, що дозволяють систематизувати інформацію про фінансовий стан банківських установ та зіставити їхню діяльність між собою. Рейтинг виступає інструментом кількісної та якісної оцінки, що дає можливість ранжувати банки залежно від рівня їх фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості та ефективності менеджменту. Він дозволяє користувачам фінансової інформації – вкладникам, контрагентам, інвесторам – приймати обґрунтовані рішення щодо співпраці з банком [12, с.219].

Аналіз прибутковості можна дослідити аналізуючи показники:

- рентабельності (рентабельність активів, рентабельність капіталу, рентабельність витрат та рентабельність персоналу);
- чистої процентної маржі (розрахунок показника, що відображає ефективність відсоткової політики банку);

– динаміки та структури доходів і витрат (аналіз динаміки та структури доходів та витрат банку дає об'єктивну оцінку його фінансових результатів).

Оцінку ліквідності та платоспроможності банку краще всього здійснювати на основі аналізу балансу, а саме форми 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан).

Оцінка надійності банку ґрунтується на збалансованості його активів, капіталу та депозитної бази, що свідчить про довіру клієнтів та інвесторів, тож дослідження цих параметрів також є обов'язковою при аналізі прибутковості банку.

Невідомою частиною аналізу є застосування комплексних рейтингових систем оцінки прибутковості. Популярними методиками є:

– методика «РОБ»: система, що дозволяє визначати рейтинг банків на основі загальнодоступної інформації;

– методика систематизованого аналізу, що використовує комплексний підхід, що включає оцінку різних аспектів фінансової діяльності банку, зокрема, ефективності, стабільності та ризикованості;

– методика “SREP” це комплексна система оцінки ризик-профілю та фінансової стійкості банку, яку застосовує Національний банк України для оцінки не тільки відповідності мінімальним вимогам, але й внутрішніх процесів управління ризиками, бізнес-моделі, достатності капіталу та ліквідності. Цей процес допомагає визначити, чи достатньо банк має капіталу, щоб покрити свої ризики, включаючи кредитні, ринкові та операційні ризики, а також оцінює якість корпоративного управління та системи внутрішнього контролю [14];

– нерейтингова методика “Система оцінки ризиків” (COP), яка розроблена НБУ самостійно та проводиться за результатами комплексних інспекційних перевірок.

Найбільш популярною з цих методик в Україні є система оцінки SREP, що регламентується постановою правління НБУ «Про затвердження Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах» від 19.07.2024 р № 88[13], методологічними рекомендаціями Європейського банківського органу, на яких побудована

українська модель нагляду Guidelines on common procedures and methodologies for SREP (EBA/GL/2022/03), Директиви 2013/36/ЄС (CRD IV) Європейського Парламенту та Ради про доступ до діяльності кредитних організацій та пруденційний нагляд за діяльністю кредитних організацій та інвестиційних компаній (ст. 97); Настанов Європейського банківського органу щодо єдиних процедур та методології процесу наглядових перевірок та оцінки (EBA/GL/2014/13 19 December 2014); Методики оцінки банків під час здійснення безвиїзного банківського нагляду, схваленої рішенням Правління Національного банку України від 30.01.2018 №59-рш.

Процедура наглядової оцінки банків (SREP) має постійний характер і здійснюється паралельно щодо всіх банківських установ. Вона базується на аналізі рівня ризиків і ефективності їх управління з урахуванням поточних тенденцій у діяльності банків, результатів регулярного фінансового моніторингу, а також шляхом зіставлення ключових показників конкретного банку з показниками групи порівнянних установ (peer-group).

Повна оцінка в межах SREP проводиться щороку станом на 1 січня з урахуванням усіх актуальних змін. Додатково її результати переглядаються на щоквартальній основі, що передбачає аналіз динаміки кількісних індикаторів і врахування нової суттєвої нефінансової інформації.

Організацію та проведення SREP-оцінювання забезпечує Департамент банківського нагляду. За підсумками цієї процедури визначаються:

- підхід і стратегія наглядової діяльності щодо банку, зокрема необхідність застосування заходів раннього реагування;
- оцінка життєздатності банку в горизонті наступних 12 місяців і стійкості його стратегії на трирічну перспективу;
- рівень достатності капіталу та ліквідності для покриття прийнятих ризиків;
- доцільність і потреба у проведенні інспекційних перевірок.

Щодо загальних підходів до проведення оцінки банків за методологію SREP, то передбачається чотири етапи.

1 етап. Аналіз і оцінка бізнес-моделі. Передбачає визначення життєздатності бізнес-моделі, тобто здатності банку генерувати прийнятний рівень доходів упродовж наступних 12 місяців з урахуванням ефективності діяльності, структури фінансування та ризик-апетиту. Також оцінюється стійкість стратегії банку — спроможність забезпечувати достатній рівень доходів щонайменше протягом трьох років відповідно до затвердженої стратегії та бізнес-плану, з урахуванням результатів її реалізації в минулому.

2 етап. Оцінка корпоративного управління та внутрішнього контролю. Базується на аналізі ефективності системи корпоративного управління, корпоративної та ризикової культури, організаційної структури, роботи органів управління, політики винагород, систем управління ризиками й внутрішнього контролю, а також ризиків у сфері протидії відмиванню коштів (AML).

3 етап. Оцінка достатності капіталу. Спрямована на визначення адекватності обсягу та структури капіталу для покриття основних ризиків (кредитного, процентного, ринкового, операційного та інших), притаманних діяльності банку, у прогностичному періоді на 12 місяців, а також на розробку заходів щодо усунення потенційного дефіциту капіталу.

4 етап. Оцінка ризиків ліквідності. Полягає у визначенні достатності ліквідних активів для покриття ризиків ліквідності та фінансування, а також у формуванні заходів для запобігання можливному дефіциту ліквідності.

У рамках SREP-аналізу НБУ пропонує таку класифікацію бізнес-моделей банків:

1. Універсальна – суттєві частки в активах та зобов'язаннях займають операції з юридичними, фізичними особами, іншими банками та небанківськими фінансовими установами.

2. Роздрібна – основну частку в активах та зобов'язаннях займають операції з фізичними особами;

3. Корпоративна – основну частку в активах становлять кредити, надані юридичним особам, у зобов'язаннях превалюють кошти, залучені від юридичних осіб.

4. Корпоративна з роздрібним фінансуванням – основну частку в активах займають кредити, надані юридичним особам, у зобов'язаннях превалюють кошти, залучені від фізичних осіб.

5. Обмежене кредитне посередництво – частка наданих кредитів юридичним та фізичним особам є незначною (менше 30%) або основна частка кредитів надана обмеженому колу осіб, або активні операції профінансовано власними коштами.

Порядок взаємодії підрозділів Національного банку в процесі SREP представлений на рис. 1.4.

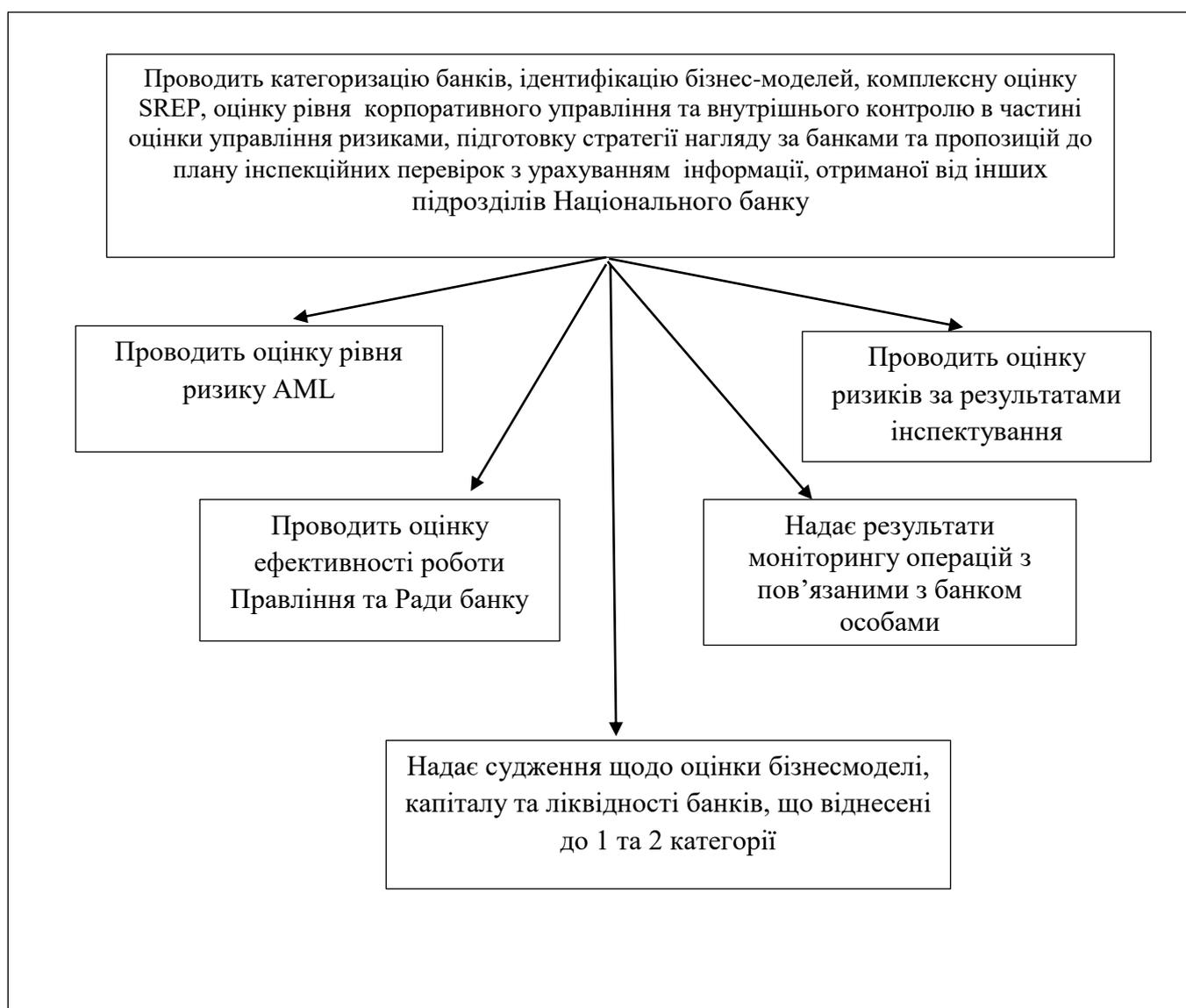

Рис. 1.4. Порядок взаємодії підрозділів Національного банку в процесі SREP

У межах SREP усі банки поділяються на чотири категорії:

– категорія 1 – системно важливі банки та інші установи, які з огляду на масштаб, складність діяльності, організаційну структуру та ризиковий профіль мають істотне значення для банківської системи;

– категорія 2 – великі банки (за винятком установ категорії 1), що здійснюють значний обсяг міжнародних операцій і надають широкий спектр фінансових послуг корпоративним і роздрібним клієнтам;

– категорія 3 – малі та середні банки з обмеженим обсягом міжнародної діяльності, які пропонують вузький перелік банківських і фінансових послуг;

– категорія 4 – інші малі банки, діяльність яких обмежується внутрішнім ринком, вони мають незначну частку в банківській системі та здійснюють обмежене коло операцій.

Оцінювання бізнес-моделей банків у рамках SREP ґрунтується на використанні кількісних і якісних показників. Кількісні індикатори охоплюють аналіз співвідношення прибутковості та ризиків, рівня концентрації кредиторів, позичальників і пов'язаних осіб, а також конкурентних позицій банку. Якісні показники включають оцінку досягнення запланованих цілей, реалістичність бізнес-планів, наявність репутаційних ризиків, дотримання нормативних вимог НБУ та ризики операцій із пов'язаними особами.

Отже, SREP виступає комплексною наглядовою методологією, що забезпечує послідовну й об'єктивну оцінку фінансового стану та стійкості банків на індивідуальній основі з урахуванням їх бізнес-моделі та сформованого профілю ризиків [14].

Окрім SREP аналізу, в міжнародній та національній практиці використовуються й інші методики рейтингової оцінки, що ґрунтуються на поєднанні аналітичних параметрів та індексних моделей. У їх основі лежать адитивні та мультиплікативні формули, які дозволяють комплексно оцінити фінансовий стан банку. Проте їхнім недоліком є суб'єктивність у визначенні вагових коефіцієнтів для кожного показника, що може призвести до деяких спотворень результатів аналізу.

Важливою частиною оцінки надійності банків є також лімітна політика, яка передбачає визначення максимально допустимого рівня ризику під час роботи з банками-контрагентами. Жодна фінансова установа не починає співпрацю без визначення індивідуального ліміту на кожного партнера. Чим більше таких лімітів банк отримує від інших установ, тим вищим є рівень його кредитної довіри та фінансової стійкості. Методика розрахунку лімітів ґрунтується на оцінці декількох груп показників, що відображають ліквідність, якість активів, рентабельність та структуру пасивів контрагента.

Отже, фінансовий аналіз є не лише інструментом оцінки ефективності діяльності банку, а й важливою складовою управлінської функції. Він забезпечує формування інформаційно-аналітичної бази для прийняття рішень, слугує засобом оцінювання результатів діяльності, дозволяє виявляти нові можливості зростання та визначати потенційні ризики. Як наукова категорія фінансовий аналіз досліджує систему фінансових відносин через показники, що ними характеризуються, а в практичному вимірі – формує основу для стабільної та ефективної роботи банку.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ

2.1. Організаційно-економічна характеристика банку АТ КБ «Приватбанк»

Акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» (АТ КБ «ПриватБанк») розпочав свою діяльність як комерційний банк, створений у формі товариства з обмеженою відповідальністю. У 2000 році фінансова установа була реорганізована у закрите акціонерне товариство.

У 2009 році банк знову змінив організаційно-правову форму, ставши публічним акціонерним товариством, де відповідальність акціонерів обмежувалась кількістю належних їм акцій згідно з чинним українським законодавством. У червні 2018 року відбулася чергова зміна форми власності – банк набув статусу акціонерного товариства.

Станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2024 років єдиним власником банку є держава Україна, інтереси якої представляє Кабінет Міністрів України. Саме уряд здійснює управління корпоративними правами держави щодо ПриватБанку. На кінець 2024 року банк володіє асоційованою компанією – латвійською групою AS Amber Assets та шістьма українськими дочірніми структурами. До них належать:

- ТОВ «Істейт Гарант» (торговельна діяльність);
- ПрАТ «Кобос» (оренда та експлуатація нерухомості);
- ТОВ «А-Лекс» (правові послуги);
- ТОВ «Українське бюро кредитних історій» (формування та зберігання кредитних історій);
- ТОВ «Ел Ті Груп» (правова діяльність);
- Благодійний фонд «Допомагати просто».

Основний напрям роботи банку – обслуговування фізичних осіб і здійснення банківських операцій на території України. ПриватБанк працює за банківською ліцензією НБУ з березня 1992 року.

Крім того, банк активно функціонує на фондовому ринку: проводить операції з цінними паперами та здійснює депозитарну діяльність відповідно до ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, отриманих у 2012 та 2013 роках. Також ПриватБанк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Після ухвалення 13 квітня 2022 року Закону України «Про забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб» держава запровадила повну гарантію за всіма депозитами на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його завершення.

Станом на 31 грудня 2024 року у Державному реєстрі банків обліковано 1 175 структурних підрозділів ПриватБанку, серед яких 9 філій, 1 представництво та 1 165 відділень різних типів. З них 68 тимчасово не працюють через воєнні дії: 19 – у Луганській області, 16 – у Донецькій, 21 – у Запорізькій, 10 – у Херсонській, по одному відділенню – у Харківській та Сумській областях. За 2025 рік п'ять підрозділів припинили своє існування 2 підрозділи в Донецькій та Сумській області та 1 в Луганській.

Розглянемо в динаміці кількість підрозділів за роками на рис. 2.1.

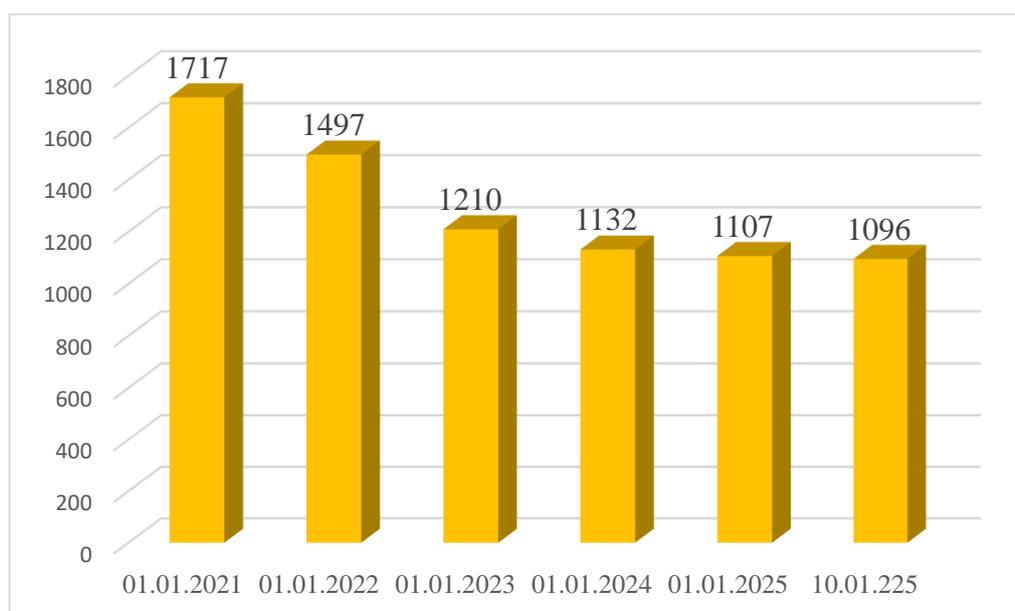

Рис.2.1. Динаміка зміни кількості підрозділів АТ «Приватбанк» за 2021-2025 роки

Як бачимо з рис. 2.1. з кожним роком кількість структурних підрозділів зменшується. Це пов'язано не тільки з військовими діями, але і з цифровізацією банківської системи загалом. Все більше банківських операцій переходить в цифровий банкінг, що в свою чергу призводить до скорочення персоналу та зменшення фізичних відділень.

Юридична адреса банку: Михайла Грушевського 1д, 01001, Київ, Україна.

Станом на кінець 2025го року:

- довгостроковий рейтинг за національною шкалою uaAA;
- короткостроковий кредитний рейтинг uaK1;
- рейтинг депозитів ua.1.

Якщо проаналізувати рейтинг Moody's (рейтинги визначаються на основі публічної інформації) (табл 2.1), то можна зробити висновок, що банк має стабільний стан та перспективи розвитку.

Таблиця 2.1.

Рейтинг Приватбанку на 01.10.2025 (Moody's)

Базова оцінка кредитоспроможності (BCA)	са
Скоригована базова оцінка кредитоспроможності (Adjusted BCA)	са
Довгострокові депозити (іноземна валюта)	Сaa3
Довгострокові депозити (національна валюта)	Сaa3
Довгострокова оцінка ризику контрагента	Сaa3(cr)
Довгостроковий рейтинг ризику контрагента (іноземна валюта)	Сaa3
Довгостроковий рейтинг ризику контрагента (національна валюта)	Сaa3

Рейтингове агенство Fitch Ratings підтвердило Приватбанку довгостроковий рейтинг дефолту емітента (IDR) в іноземній валюті (LTFC) на рівні "CCC" та довгостроковий рейтинг дефолту емітента в національній валюті (LTLC) на рівні "CCC+". РДЕ не мають прогнозу на цьому рівні. Рейтинг життєздатності (VR) підтверджено на рівні "ccc".

Агентство зазначає, що банк у цілому зберігає достатній рівень валютної ліквідності відповідно до своїх потреб. Цьому сприяють запроваджені від початку війни регуляторні вимоги щодо капіталу та валютних операцій, спрямовані на обмеження відтоку депозитів і капіталу та на підтримання стійкості банківської системи.

Банк у 2025 року залишається системно важливим банком, та найбільшим банком в Україні, з часткою 25,7% від загальних активів сектору на кінець вересня 2025 року (табл 2.2). Банк повністю належить державі Україна.

Таблиця 2.2

5 найбільших банків України за величиною активів, 01.10.2025 р

Назва банку	Активи, тис. грн	% сегмент банку в структурі активів
АТ КБ "ПриватБанк"	1 001 268 525	25,63
АТ "Ощадбанк"	479 140 947	12,26
АТ "Укрексімбанк"	298 022 688	7,63
АБ "УКРГАЗБАНК"	194 882 598	4,99
АТ "СЕНС БАНК"	154 063 855	3,94
Усього активи	3 906 763 270	100

Однак ПриватБанк значно піддається суверенному ризику (це ймовірність того, що держава не зможе або не захоче виконати свої боргові зобов'язання, що може бути спричинено політичними або економічними причинами. Цей ризик впливає на вартість кредитів, інвестицій та загальну стабільність країни, адже він пов'язаний із можливістю дефолту за боргом або іншими фінансовими зобов'язаннями держави), оскільки на кінець 2 кварталу 2025 року внутрішні державні цінні папери становили 46% активів. Розміщення активів та депозитні сертифікати Національного банку України становили ще 17%. Така концентрація робить банк вразливим до платоспроможності та ліквідності суверенного боргу. Підвищені операційні ризики, спричинені тривалою війною, впливають на профіль ризику банку.

Стратегія розвитку АТ КБ «Приватбанк» на 2024-2025 роки сфокусована на забезпеченні безперервності банківських послуг, адаптації до воєнних умов, підтримці економіки через кредитування та збільшенні клієнтської частки ринку. Ключовими напрямками є орієнтація на потреби клієнтів, розвиток технологій, оптимізація організаційної структури та впровадження як роздрібного підходу для більшості клієнтів, так і персоналізованого обслуговування для корпоративних клієнтів.

Розглянемо більш детально пріоритети розвитку банку:

1. Адаптація до воєнних умов: забезпечення стабільної роботи банківських сервісів, підтримка критичної інфраструктури та фінансування української економіки.

2. Клієнтоорієнтованість: пріоритет клієнтського досвіду та задоволення потреб клієнтів через сучасні, цифрові та фізичні канали обслуговування.

3. Технологічний розвиток: інвестиції в технології для створення нових продуктів та покращення існуючих сервісів.

4. Фінансування економіки: розширення кредитування для фізичних осіб, МСБ та великого бізнесу, з особливою увагою до підприємств прифронтових регіонів та проєктів з альтернативної генерації енергії.

5. Оптимізація структури: побудова більш гнучкої та ефективної організаційної структури.

6. Обслуговування бізнес-клієнтів: застосування роздрібного підходу для більшості бізнес-клієнтів та персонального обслуговування для ключових клієнтів.

7. Соціальні ініціативи: значний внесок у благодійність, спрямований на допомогу шпиталям, зміцнення обороноздатності та соціальні проєкти.

8. Фінансова грамотність: збільшення доступу населення до фінансових послуг.

9. Захист прав клієнтів: Впровадження принципів захисту прав клієнтів та соціальних ініціатив поза межами банківського обслуговування.

10. Збалансування фізичних та цифрових послуг для роздрібних та бізнес - клієнтів: посилення уваги до цифрових інновацій, постійне спрощення та вдосконалення UI / UX у Privat24, розвиток LiqPay з очікуваним зростанням ринку, використовуючи масштаб для додавання нових релевантних послуг.

Як бачимо зі стратегії розвитку банк націлений на ще більшу цифровізацію свого бізнесу, не зважаючи на воєнний стан.

Банк хоча і повільно, але постійно нарощує свою клієнську базу (рис. 2.2).

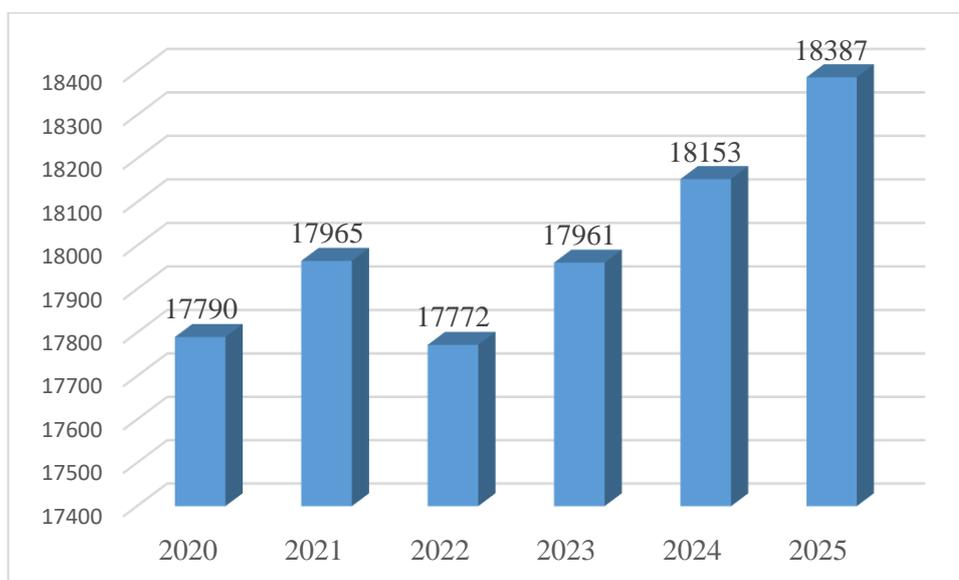

Рис. 2.2. Кількість роздрібних клієнтів АТ КБ «Приватбанк», тис осіб

Як видно з рис. 2.2. наприкінці 2025 року послугами банку користуються 18,32 млн роздрібних клієнтів. Також банк обслуговує 910 тис. бізнес-клієнтів. АТ КБ «ПриватБанк» надає послуги всім групам населення – працівникам різних сфер, студентам, пенсіонерам, волонтерам та підприємцям. Фінустанова відіграє ключову роль у забезпеченні добробуту своїх клієнтів, пропонуючи широкий спектр фінансових продуктів: від депозитів і кредитів до карткових сервісів, платежів та сучасних цифрових рішень.

Як провідний банк у роздрібному сегменті та сфері МСБ, АТ КБ «ПриватБанк» робить фінансові послуги доступними для кожного – від дітей і молоді до людей літнього віку, незалежно від їхнього місця проживання чи

соціального статусу, а також для всіх форматів бізнесу – від ФОП-початківців до великих компаній.

Наймолодші клієнти банку – діти від шести років, які можуть вчитися грамотно керувати грошима завдяки картці Юніора. Батьки також мають змогу встановлювати для дітей фінансові завдання через застосунок «Приват24». Нині картками Юніора користуються понад 800 тисяч дітей та підлітків.

ПриватБанк утримує лідерство на ринку пенсійних виплат – послугами банку користуються 4,8 млн пенсіонерів, а його частка серед установ, які мають право здійснювати такі виплати, становить 57,8%. Після змін у законодавстві, що дозволили всім банкам виплачувати військові пенсії, АТ КБ «ПриватБанк» активно збільшив кількість клієнтів цієї категорії, яка до кінця 2024 року сягнула 80 тисяч.

Банк також впровадив для України інноваційний формат – мобільний банкомат. Він забезпечує доступ до фінансових послуг навіть у місцях без електрики чи зв'язку, пропонуючи повний спектр операцій: платежі, перекази, відкриття депозитів, послуги страхування та погашення кредитів.

Із початком повномасштабної війни багато клієнтів опинилися за кордоном, проте й надалі користуються послугами банку. АТ КБ «ПриватБанк» підтримує українців за межами країни, зокрема забезпечує доставку карт і доступ до ключових фінансових сервісів.

У 2024 році АТ КБ «ПриватБанк» став першим українським банком, що запропонував можливість знімати готівку за кордоном без додаткових комісій на касах торговельних мереж. Завдяки партнерству з Mastercard ця послуга доступна клієнтам у Польщі та Німеччині.

АТ КБ «ПриватБанк» давно асоціюється з технологічними нововведеннями. Ще у 1999 році банк став піонером у впровадженні SMS-банкінгу, а вже наступного року запустив динамічні одноразові паролі (OTP), які надходили у вигляді SMS після прив'язки картки до мобільного номера.

У 2001 році банк представив систему дистанційного обслуговування Приват24, що з часом стала ключовою платформою для клієнтів. На червень 2022 року понад 15 мільйонів користувачів активно працювали з цим онлайн-банком.

У 2002 році фінустанова запровадила електронний документообіг.

Наступні інновації не забарилися: «ПриватБанк» першим у світі ввів онлайн-перекази між картками (P2P) та розпочав масовий випуск карт миттєвого оформлення. З 2004 року банк забезпечив можливість міжнародних грошових переказів в Україну через систему PrivatMoney. У 2008 році було створено перший у Східній Європі мобільний застосунок для iPhone – iPay, а в 2010-му представлено мобільні платіжні термінали. 2012 рік приніс ще одну технологічну новинку – зняття готівки в банкоматах без картки, лише за допомогою смартфона та QR-коду. У 2015 році банк розширив цю технологію, запустивши миттєві платежі через QR-код. У 2016 році разом із Visa було впроваджено Visa Token Service – сервіс, який замінює дані картки цифровим токеном для безпечних платежів. У 2017 році банк першим привіз в Україну Google Pay, а в 2018 році – Apple Pay. У 2019 році відбулося масштабне оновлення Приват24, а клієнтам стали доступні нові сервіси, зокрема FacePay24 – технологія оплати за допомогою розпізнавання обличчя.

У 2020 році з'явився сервіс «Гроші на касі», що дозволив отримувати готівку в магазинах. Того ж року банк представив перші біометричні POS-термінали. Клієнти також отримали доступ до державних послуг, зокрема:

- можливість укладати контракти на газопостачання з «Нафтогазом» у Приват24;

- відкриття рахунків та підтвердження особи через цифрові документи в застосунку «Дія».

У 2022 – 2025 роках банк продовжив рух у напрямку повної діджиталізації. АТ КБ «ПриватБанк» активно розширює можливості Приват24, посилює кіберзахист і впроваджував технології штучного інтелекту, що допомогло оптимізувати сервіси та підвищити рівень безпеки. Це стало основою стратегічного розвитку банку в умовах стрімкої цифрової трансформації.

2.2. Аналіз прибутковості банку

Основною базою для проведення аналізу виступає фінансова звітність банку. Дослідження фінансового стану доцільно розпочати з вивчення Звіту про фінансовий стан (Балансу).

Баланс є ключовим інструментом оцінювання діяльності банку. Він містить дві частини — активи та пасиви. До активів належать усі матеріальні та фінансові ресурси банку: готівкові кошти, цінні папери, обладнання та інше майно. Кредитний портфель також включається до активів, адже видані позики — це зобов'язання клієнтів повернути кошти відповідно до умов договору. Пасиви складаються із власного капіталу та зобов'язань банку.

Власний капітал – це сформовані банком фонди та резерви, що забезпечують його фінансову стійкість та покривають можливі збитки, залишаючись у його розпорядженні протягом усього періоду діяльності. Зобов'язання представляють собою залучені кошти інших осіб, тимчасово передані банку для користування.

У межах цієї дипломної роботи фінансовий стан АТ «Приватбанк» буде оцінено на основі даних балансу шляхом розрахунку низки показників і коефіцієнтів, що дозволять визначити ефективність його діяльності. Аналіз здійснюватиметься за інформацією з основних річних форм звітності – балансу, звіту про фінансові результати та звіту про рух грошових коштів.

Дані щодо активів банку подані в таблиці 2.3. Як бачимо з наведеної таблиці, загальна сума активів банку за 9 місяців 2025 року порівняно з 2023 р. збільшилась на 263854621 тис. грн., що складає 35,78%.

Найбільшу питому вагу в структурі активів займають статті «Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» - 18,92%, «Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю» - 15,07%, та «Кредити та заборгованість клієнтів» - 14,46%, «Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток»- 11,47% та «Грошові кошти та їх еквіваленти» - 9,06%.

Таблиця 2.3.

Аналіз структури активів АТ «Приватбанк» за 2022-2025 роки, тис грн

№ з/п	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.09.2025	Відхилення 2025/2023	
					абс. (+;-)	темп приросту, %
Грошові кошти та їх еквіваленти	40566774	79648 102	91121687	90 761 228	50 194 454	123,73
Фінансові активи	95716 216	100376470	110706561	114855 726	19 139 511	20,00
Кошти в інших банках	60 233 746	75 061 458	72 150 851	86 844 707	26 610 960	44,18
Кредити та заборгованість клієнтів	71 355 251	95 637 763	116 999 204	144 797 461	73 442 210	102,92
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю	143 919 800	171 470 647	204 240 124	189 429 930	45 510 129	31,62
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	100 242 085	133 798 041	138 683 783	150 901 653	50 659 567	50,54
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	30 243	30 246	30 246	30 246	2	0,01
Інвестиційна нерухомість	2 154 747	2 339 766	2 005 133	2 005 133	-149 614	-6,94
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	12 051 312	3 616	3 763	4 124	-12 047 188	-99,97
Відстрочений податковий актив	1 100 185	1 951 332	1 629 261	1 537 068	436 883	39,71
Основні засоби та нематеріальні активи	6 617 191	6 689 505	7 145 195	8 195 414	1 578 222	23,85
Інші фінансові активи	14 097 277	18 191 597	22 715 579	21 559 282	7 462 005	52,93
Інші активи	1 589 198	1 414 749	4 403 644	5 676 189	4 086 991	257,17
Чисті активи, усього	549 674 027	686 613 291	771 835 030	816 598 160	266 924 133	48,56
Усього резервів	-187 739 877	-193 186 810	-184 879 140	-184 670 365	3 069 512	-1,63
Загальні активи, усього	737 413 904	879 800 102	956 714 170	1 001 268 525	263 854 621	35,78

Джерело: складено автором на основі [15].

Проаналізуємо темпи зростання цих статей більш детально. Значно зросла стаття активів «Грошові кошти та їх еквіваленти», так у 2023 році вони склали 40566774 тис. грн, за 9 місяців 2025 року сума склала 90 761 228 тис. грн, темп приросту 50197454 тис грн, або 123,73%.

Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток також мають тенденцію до збільшення. У 2023 році вони склали 95716216 тис грн, на жовтень 2025 року вони склали 114 855 726 тис. грн, темп приросту 19 139 511 тис грн, або 20%.

Стаття «Кошти в інших банках» збільшилась на 26 610 960 тис грн, або на 44,18%, стаття «Кредити та заборгованість клієнтів» має аналогічну тенденцію, темп приросту 73 442 210 тис грн., або на 102,92%.

Стаття «Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю» за досліджуваний період збільшилась майже вдвічі на 50 659 567 тис грн, або на 50%. Дуже позитивну тенденцію має і стаття «Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток», вона зменшилась аж на 99%.

З рис. 2.3 чітко прослідковується нарощування активів за досліджуваний період.

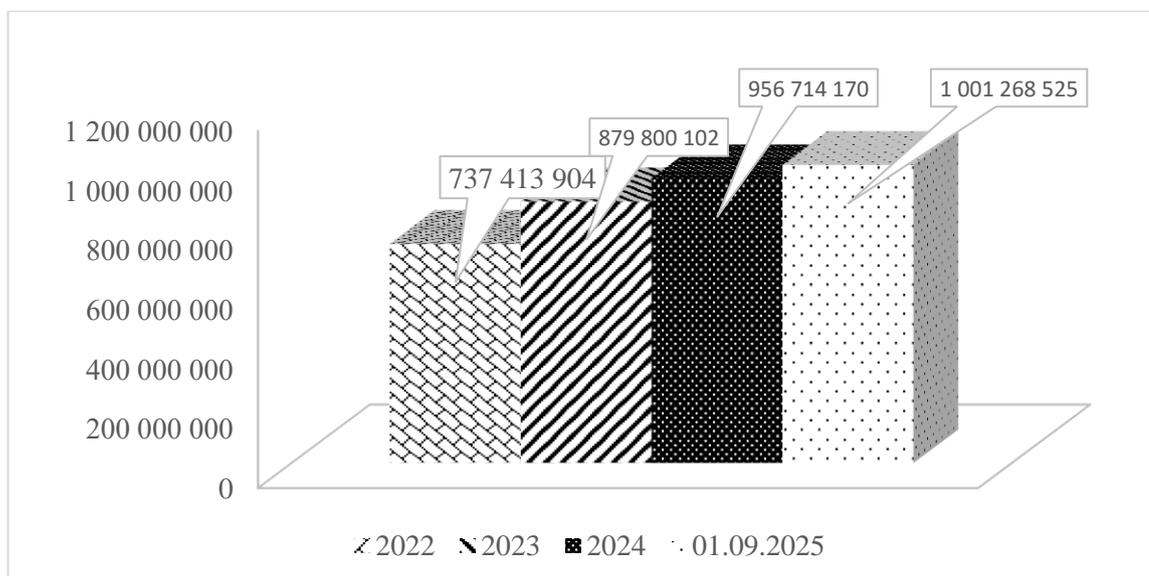

Рис. 2.3. Активи АТ КБ «Приватбанк» за 2022-8 місяців 2025 року

Кредитування вважається найважливішою діяльністю усіх комерційних банків, але у воєнний стан, ця стаття не багато займає в структурі банку. Хоча банк з кожним роком нарощує цю статтю. Так якщо у перший рік повномасштабного вторгнення ця стаття займала лише 9,67%, то вже у 2023 році 11%, у 2024 році 13%, за 8 місяців 2025 року майже 15%. За досліджуваний період ця стаття по структурі збільшилась майже на 5% та має найбільший темп приросту, майже 103%. Це свідчить про те, що банк повністю адаптувався до воєнного стану та нарощує свою потужність.

Первинне відображення кредитів і дебіторської заборгованості клієнтів у бухгалтерському обліку здійснюється з моменту, коли Банк надає клієнтам кошти, що призводить до виникнення або придбання заборгованості, не пов'язаної з похідними фінансовими інструментами, не призначеної для обігу на відкритому ринку та такої, що має бути погашена у встановлені строки. Водночас Банк не передбачає здійснення операцій купівлі-продажу з такими активами.

Основне збільшення активів банку було зумовлене зростанням обсягів кредитів та дебіторської заборгованості клієнтів (рис. 2.4).

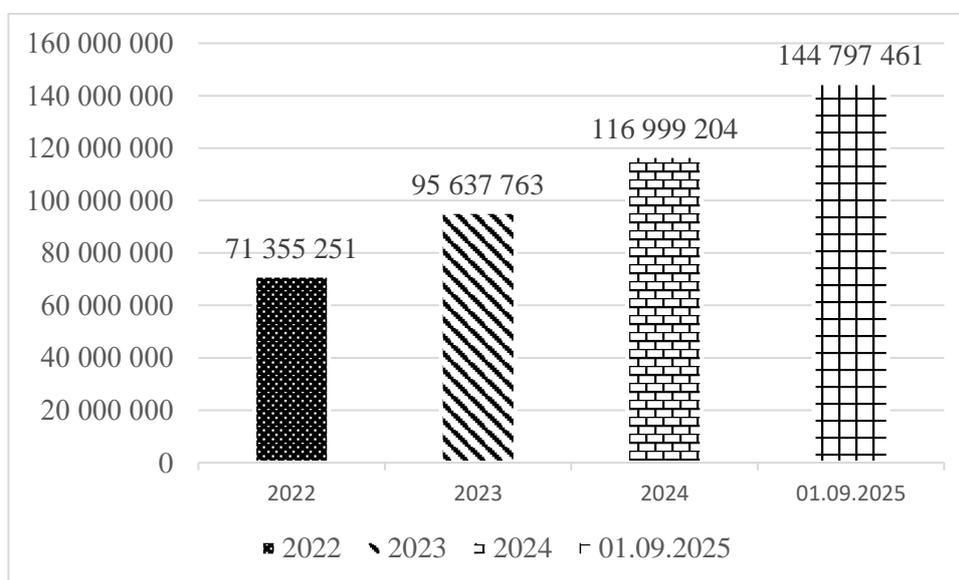

Рис. 2.4. Кредити та заборгованість клієнтів за 2022 – 8 міс. 2025 року, тис. грн.

Загальний склад активів АТ КБ «Приватбанк» свідчить про його зважений підхід до формування та оцінювання їхньої якості. Така стратегія забезпечує ефективне управління активами та отримання позитивних результатів за всіма

напрямами активних операцій. Система управління активами дозволяє банку збалансувати прибутковість, дотримуватися нормативів ліквідності та контролювати притаманні його діяльності ризики.

Подана у фінансовій звітності інформація щодо структури та видів активів відповідає вимогам Національного банку України, а також чинним національним стандартам бухгалтерського обліку.

Проаналізуємо коефіцієнт доходності банку за 2022-8 місяців 2025 року.

Щоб порахувати коефіцієнт доходності банку необхідно всі доходні активи поділити на активи банку. До доходних активів банку належать активи, які приносять йому процентний дохід. Це кредитний портфель (кредити, надані клієнтам та іншим банкам), цінні папери (включаючи ті, що приносять дивіденди), а також кошти, розміщені в інших банках. Також доходними є інші активи, що приносять дохід, наприклад, фінансовий лізинг, дебіторська заборгованість та операції з цінними паперами.

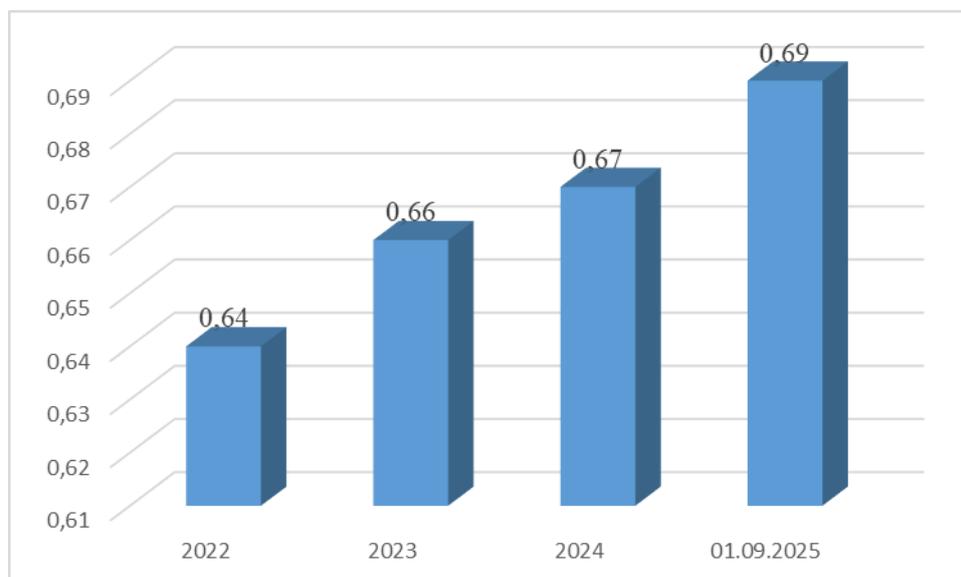

Рис. 2.5. Коефіцієнт доходності АТ КБ «Приватбанк»

В нашому банку до доходних активів будемо відносити фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, кошти в інших банках, кредити та заборгованість клієнтів, цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та Цінні папери, які

обліковуються за амортизованою собівартістю. Як бачимо з рис. 2.5. коефіцієнт доходності банку за досліджуваний період в середньому становить 0,66, але ми маємо повільну тенденцію до збільшення цього коефіцієнту.

Коефіцієнт доходності (часто його називають рентабельністю активів або доходністю активів) показує, яку частину доходних активів банк здатен перетворити на дохід. За 8 місяців 2025 року 69% активів банку є доходними, або ж 69 копійок доходного активу припадає на 1 грн усіх активів. Тобто більша частина активів банку працює та приносить дохід – кредити, інвестиції, цінні папери тощо. З погляду банківської аналітики 0,69 – це високий та позитивний показник, оскільки у банків нормальним вважається діапазон 0,6–0,75, значення нижче 0,5 свідчить, що велика частина активів – недоходні (наприклад, основні засоби, резерви, податкові активи), значення близько 0,7–0,8 характерне для активних кредитних банків, що добре управляють ресурсами.

Отже, рентабельність активів 0,69 говорить про ефективне розміщення активів і високий рівень доходності банківського портфеля. Банк ефективно використовує активи для отримання доходу і має достатню частку працюючих активів.

Проаналізуємо структуру та динаміку пасивів АТ КБ «Приватбанк»
Динаміка та структура пасивів банку представлена в табл 2.4.

Пасиви банку демонструють стабільну динаміку зростання протягом досліджуваного періоду. Загальна сума зобов'язань збільшилась з 491,9 млрд грн у 2022 році до 704,1 млрд грн станом на 01.09.2025, що означає приріст на 212,25 млрд грн (43,15%). Така тенденція свідчить про зміцнення ресурсної бази та зростання довіри клієнтів до банку (рис 2.6).

Стаття «Кошти банків» збільшилась на рекордні 1965,26% або на 6469 тис грн. Різке зростання пояснюється активізацією співпраці з українськими та іноземними банками, що може свідчити про підвищення ліквідності, збільшення обсягів кореспондентських операцій або залучення міжбанківських кредитів.

Стаття «Кошти клієнтів» також має тенденцію до збільшення. Збільшення за досліджуваний період на 40,1% або на 186432781 тис. грн. Це найбільша та

ключова стаття зобов'язань банку. Суттєве зростання депозитів населення та бізнесу говорить про посилення довіри до банку, розширення клієнтської бази, ефективну депозитну політику. Кошти клієнтів формують основу пасивів, тому їх стабільне збільшення – позитивний показник стійкості банку.

Таблиця 2.4.

Динаміка пасивів КБ «Приватбанк», тис. грн

	2022	2023	2024	01.09.2025	Відхилення	
					абс. (+;-)	темп приросту, %
Кошти банків	329	486	5 570	6 798	6 469	1965,26
Кошти клієнтів	464871501	549686644	611566 06	651304282	186432781	40,10
Фінансові зобов'язання	0	0	0	5 282	5 282	
Боргові цінні папери	2 528	2 628	2 668	2 670	141	5,59
Інші залучені кошти	567 788	3 087 561	6 705 137	7 389 403	6 821 616	1201,44
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	2 972 075	25 790 403	21 552 955	3 289 131	317 056	10,67
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	0	764 882	764 882	
Резерви за зобов'язаннями	5 803 423	5 437 546	6 013 144	6 272 816	469 393	8,09
Інші фінансові зобов'язання	13 222 380	13 063 856	21 651 327	30 140 428	16 918 047	127,95
Інші зобов'язання	4 140 466	4 383 015	4 843 967	4 956 535	816 069	19,71
Субординований борг	304 719	316 500	350 303	0	-304 719	-100,00
Усього зобов'язань	491885208	601768639	672691177	704132226	212247018	43,15

До 2025 року в банку відсутні були фінансові зобов'язання. На 01.09.2025 вони становили 5282 тис. грн. З'явилися незначні за обсягом фінансові інструменти, що можуть бути пов'язані з новими операційними продуктами чи зобов'язаннями за фінансовими гарантіями.

Стаття «Боргові цінні папери» зросла з 2528 тис. грн до 2 670 тис. грн, приріст складає 141 тис. грн (5,59%). Невелика динаміка пояснюється тим, що банк майже не використовує облігації як спосіб залучення ресурсів, зосереджуючись на депозитах та коштах клієнтів.

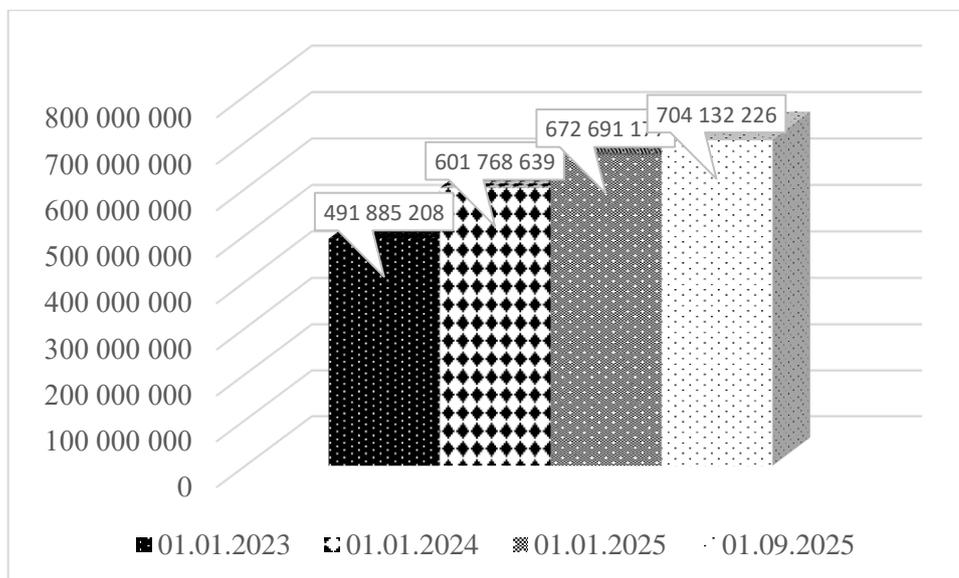

Рис. 2.6. Забов'язання АТ КБ «Приватбанк», тис. грн

Стаття «Інші залучені кошти» має дуже інтенсивне зростання з 567,8 млн грн у 2022 р. до 7 389,4 млн грн у 01.09.2025 р., приріст складає 6 821,6 млн грн (1201,44%). Така тенденція в більшій частині пов'язана з розширенням програм грантового та цільового фінансування, збільшенням обсягів залучених коштів від міжнародних партнерів та розвитком операцій з небанківськими установами.

Резерви за зобов'язаннями зросли з 5,80 млрд грн у 2022 році до 6,27 млрд грн за 8 місяців 2025 року. Тенденція росту 469 млн грн (8,09%). Це вказує на формування достатнього рівня резервів для покриття можливих втрат за гарантіями та іншими ризиковими операціями.

Це одне з найдинамічніших зростань у структурі пасивів це стаття «Інші фінансові зобов'язання». У 2022 році 13,22 млрд грн, у 2025 р. – 30,14 млрд грн. Приріст на 16,92 млрд грн (127,95%). Таке різке зростання може вказувати на збільшення обсягів операційної діяльності та розширення спектра послуг.

Пасиви банку демонструють стабільну позитивну динаміку. Значне зростання коштів клієнтів (+40,1%) свідчить про довіру вкладників і привабливість депозитних програм. Різне збільшення коштів банків та інших залучених коштів показує активну інтеграцію банку у фінансові ринки та розширення співпраці з партнерами. Зростання резервів та фінансових зобов'язань вказує на зростання операційної активності та підготовку до можливих ризиків. Зменшення податкових зобов'язань і повне погашення субординованого боргу покращує фінансову стійкість та якість капіталу.

Загалом банк нарощує ресурсну базу, забезпечує ліквідність і демонструє зростання зобов'язань високої якості.

Розглянемо аналіз структури та динаміки власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 2022-2025 роки в табл.2.5.

Таблиця 2.5.

Аналіз динаміки власного капіталу АТ «Приватбанк» за 2022-2025 роки

	2022	2023	2024	01.09.2025	Темп приросту	
					абс. (+;-)	темп приросту, %
Статутний капітал	206059744	206059744	206059744	206059744	0	0,00
Емісійні різниці	22 690	22 690	22 690	22 690	0	0,00
Резервні та інші фонди банку	11 448 539	12 958 438	14 846 672	16 853 715	5 405 175	47,21
Резерви переоцінки	-2 993 739	10 432 374	14 732 494	15 407 181	18400 20	-614,65
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-156748415	-144628594	-136517747	-125877396	30871020	-19,69
Усього власного капіталу	57788819	84844652	99143853	112465934	54677115	94,62

Джерело: складено автором на основі [1], [2], [3].

Дані табл.2.5 свідчать, що власний капітал банку у 2025 році порівняно до 2022 року збільшився на 54 677 115 тис. грн. (94,62 %). У банка в структурі власного капіталу велику частину займає стаття «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)». У 2022 році вона складала -156748415,47 тис. грн, у 2023 році -144628593,61 тис грн, у 2024 році -136517746,73 тис грн, наприкінці 2025 року -125877395,9 тис. грн. За досліджуваний період ця стаття скоротилась на 20%, але все одно має негативну тенденцію.

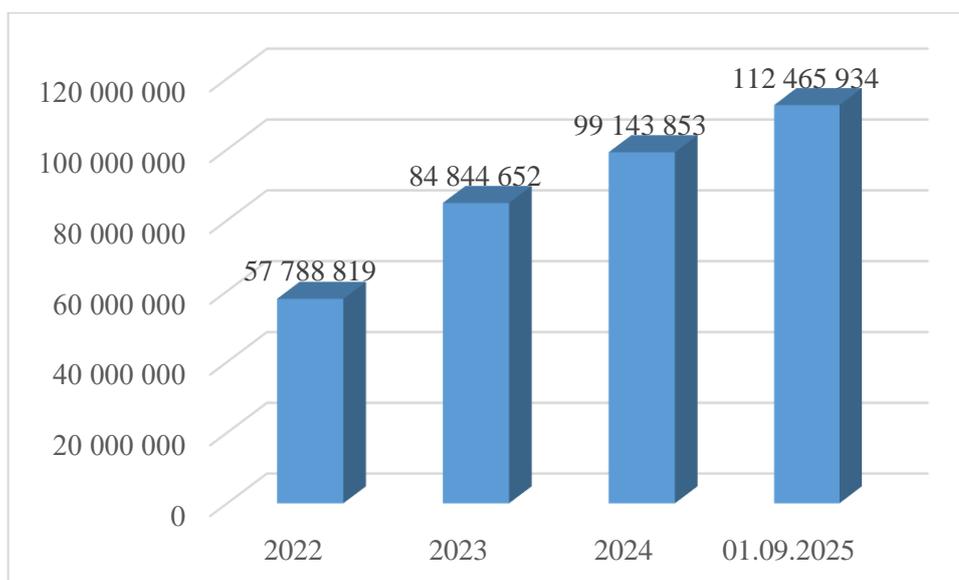

Рис. 2.7. Власний капітал АТ КБ «Приватбанк», тис грн

З рис. 2.7. видно, що АТ КБ «Приватбанк» нарощує свій власний капітал, не дивлячись на воєнний стан в країні. Протягом досліджуваного періоду статутний капітал залишався незмінним і складає 206059744 тис. грн.

Отже, АТ КБ «Приватбанк» веде активну політику та добре тримається на фінансовому ринку, що дає його змогу розвиватись як структурі, збільшувати та приумножувати свій капітал, а також ми бачимо, що банк має гарну довіру зі сторони населення.

Проаналізуємо динаміку ключових нормативів НБУ АТ КБ «Приватбанк» за 2023-2025 рр, що характеризують капітал, ліквідність і ризики банку. Загалом усі показники свідчать про високу стабільність банку, хоча окремі нормативи мають змінну динаміку (табл 2.6.).

До нормативів, які характеризують капіталу відносяться нормативи Н1, Н_{РК}, Н_{К1}, Н_{ОК1}. Норматив регулятивного капіталу Н1 за досліджуваний період має тенденцію до збільшення, у 2022 році він становив 54 523 488 тис. грн, у 2023 році 64 843 346 тис. грн, у 2023 році 59 941 723 тис. грн, за 10 місяців 2025 року 58934116 тис. грн. Темп приросту на 01.01.2023 року 54,5 млрд грн, на 01.11.2025 58,9 млрд грн. Якщо порівняти 2025 рік з базовим, то зростання на 44,1 млрд грн, що складає 8,09%. Отже, можна стверджувати, що банк утримує дуже високий рівень капіталу, що забезпечує стійкість і покриває всі регуляторні потреби.

Норматив достатності регулятивного капіталу (норма $\geq 10\%$) Н_{РК} за досліджуваний період в межах норми. Так, на листопад 2025 року даний норматив складає 12,98%, за 2024 рік 14,96%.

Норматив основного капіталу (норма $\geq 7\%$) Н_{К1} знижується, але все ще значно вищий за норматив. У за 10 місяців 2025 році він становив 12,98%, за 2024 рік 21,75%. До 2024 року цей норматив мав назву Н2 та становив за 2023 рік 21,75, за 2022 рік 23,78.

Норматив основного капіталу першого рівня стабільний та більше ніж у 1,5 раза перевищує вимоги НБУ. До 2024 року цей норматив мав назву Н3 та становив за 2023 рік 10,88, за 2022 рік 11,90.

Отже, можна зробити висновок, що АТ КБ «ПриватБанк» має надлишковий запас капіталу, що забезпечує захищеність від кредитного та ринкового ризику. Незначне зниження у 2023–2024 рр. є нормальним у періоди активного кредитування, але банк швидко відновив значення у 2025 році.

Таблиця 2.6

Нормативи капіталу АТ КБ «Приватбанк»

Нормативи	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.11.2025	Темп приросту 2025 р.	
					абс. (+;-)	темп приросту, %
Н1, тис.грн	54523488	64843346	59941723	58934116	-1007607	-1,68
Н _{РК} (норма $\geq 10\%$)			14,96	12,98	-2	-13,24
Н _{К1} (норма $\geq 7\%$)			14,96	12,98	-2	-13,24
Н _{ОК1} (норма $\geq 7\%$)			14,96	12,98	-2	-13,24

Для більш детального аналізу необхідно проаналізувати нормативи ліквідності (LCR_{BV} , LCR_{iB} , $NSFR$) банку за досліджуваний період (табл 2.7.)

Таблиця 2.7.

Нормативи ліквідності АТ КБ «Приватбанк»

Нормативи	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.11.2025	Темп приросту	
					абс. (+;-)	темп прирост у, %
LCR_{BV} (норма $\geq 100\%$)	311,01	462,83	349,46	274,71	-36,29	-11,67
LCR_{iB} (норма $\geq 100\%$)	260,14	266,09	306,38	231,83	-28,32	-10,89
$NSFR$ (норма $\geq 100\%$)	182,24	185,21	128,21	128,06	-54,18	-29,73

Коефіцієнт покриття ліквідності за всіма валютами (норма $\geq 100\%$) LCR_{BV} (валюта) за досліджуваний період в межах норми та становив у 2022 році 311%, у 2023 – 462%, у 2024 році – 349%, на листопад 2025 – 274%. Темп зменшення даного коефіцієнта 36,29 в.п., або 10,89%. Таке зниження не є критичним, атже 2025 рік ще не закінчився.

Коефіцієнт покриття ліквідності у національній валюті (норма $\geq 100\%$) LCR_{iB} (у нац. валюті) також за досліджуваний період в межах норми та становив у 2022 році 260%, у 2023 – 266%, у 2024 році – 306%, на листопад 2025 – 231%.

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (норма $\geq 100\%$) $NSFR$ за досліджуваний період в межах норми та становив у 2022 році 182%, у 2023 – 185 %, у 2024 році – 128 %, на листопад 2025 – 128 %. Темп зменшення даного коефіцієнта 54,18 в.п., або 29,73%. Таке зниження не є критичним, усі значення перевищують норматив у 1,2 – 1,8 раза. Це означає, що банк має стабільне джерело довгострокового фінансування.

Коефіцієнт кредитного ризику та левереджу LR (норма $\geq 3\%$) на 01.11.2025 складає 6,81. Це означає, що банк утримує низький рівень фінансового важеля, що означає низький ризик надмірного залучення.

Усі значення суттєво перевищують норму, банк має надзвичайно високу короткострокову ліквідність. Легке зниження у 2025 році є нормальним при активізації кредитування (рис. 2.8).

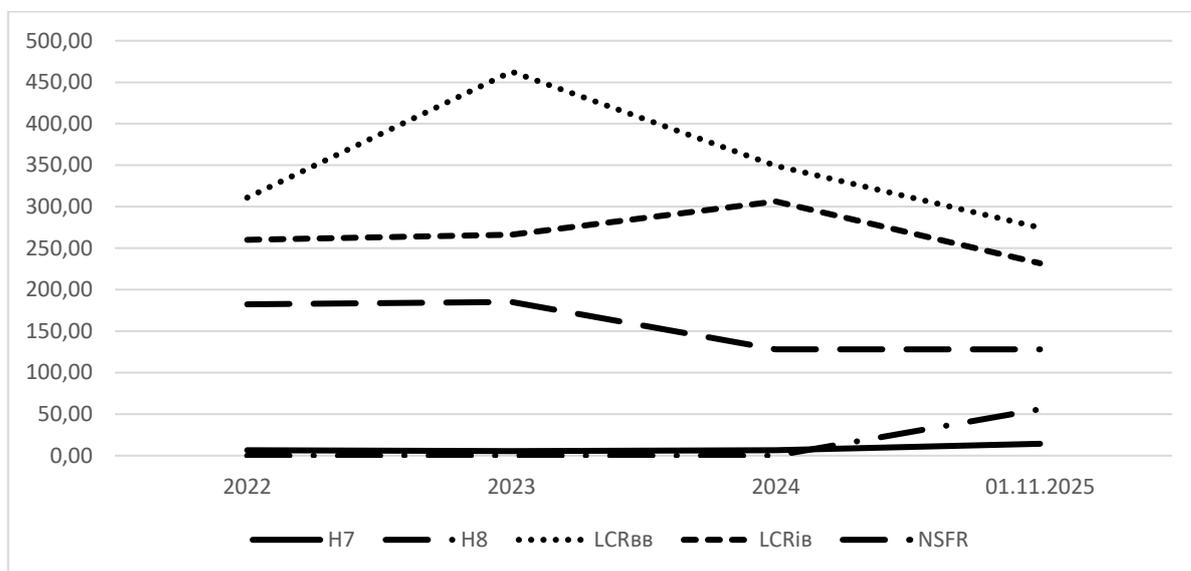

Рис. 2.8. Нормативи Н7, Н8, LCRвв, LCRів, NSFR АТ КБ «Приватбанк»

Проаналізуємо нормативи ризиків (Н7, Н8, Н9, Н11, Н12, Л13-1, Л13-2) (табл 2.8.).

Таблиці 2.8.

Нормативи ризиків АТ КБ «Приватбанк»

Нормативи	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.11.2025	Темп приросту	
					абс. (+;-)	темп приросту, %
Н7 (норма ≤ 25%)	6,37	5,47	6,69	14,29	7,92	124,21
Н8	0,00	0,00	0,00	55,92	55,92	
Н9 (норма ≤ 25%.)	0,00	0,00	0,02	0,06	0,06	12,95
Н11	0,00	0,00	0,04	0,04	0,04	14,01
Н12	0,0038	0,0032	0,0498	0,0520	0,05	12,52
Л13-1	92,58	88,7571	105,9909	112,1978	19,61	0,21
Л13-2	1,3178	0,6985	0,0865	0,0616	-1,26	-0,95

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента Н7 у 2022 році становив 6,37%, у 2023 році – 5,47%, у 2024 році – 6,69%, за 10 місяців 2025: 14,29%. Цей показник не є проблемним для банку, і досягає за досліджуваний період вимог НБУ. Проте після 2022 року НБУ послабив вимоги до Н7 у зв'язку з введенням воєнного стану.

Показник Н8, норматив великих кредитних ризиків устанавлюється з метою обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою пов'язаних контрагентів. Нормативне значення нормативу Н8 не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку. За 10 місяців 2025 року становив 55.92. Критично низькі значення у 2023 –2024 роках пояснюються воєнними умовами та змінами в структурі ліквідних активів, але різке покращення у 2025 році має позитивний сигнал.

Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами Н9 за досліджуваний період має значення $\approx 0,00$ – 0,06, що є в межах нормативного значення. Це є доказом того, що банк мінімізує концентрацію ризиків.

Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою Н11, та норматив загальної суми інвестування Н12, складають майже 0% у всі роки відповідає жорстким вимогам НБУ щодо уникнення конфлікту інтересів.

Показники валютної позиції Л13-1 та Л13-2 поступово зменшуються, але потім стабілізуються. На 01.11.2025 Л13-1 становить 112,2%, Л13-2– 0,0616. Це означає низький валютний ризик та збалансованість балансу за валютами.

Отже, можна зробити висновок, що АТ КБ «ПриватБанк» демонструє високий рівень фінансової стійкості за всіма ключовими нормативами НБУ за 2023 – 2025 роки, підтримує достатній запас капіталу та має значний обсяг ліквідних активів. Усі ключові нормативи НБУ щодо капіталу (N_{PK} , N_{K1} , N_{OK1}), короткострокової (LCR) та довгострокової ліквідності (NSFR) значно перевищують обов'язкові регуляторні значення, що свідчить про здатність банку своєчасно виконувати зобов'язання та протистояти зовнішнім ризикам.

Позитивним аспектом є системне дотримання всіх нормативів, показники значно перевищують вимоги та компенсують потенційні ризики.

У цілому ПриватБанк демонструє стабільну, добре збалансовану та низькоризикову модель роботи, що є підтвердженням його надійності для клієнтів та інвесторів.

2.3. Оцінка ефективності діяльності банку

Як і для будь-якої іншої установи, ключовою метою функціонування комерційного банку є забезпечення максимального прибутку, що слугує основним показником результативності його діяльності.

Серед найважливіших елементів системи оцінювання ефективності роботи банку вирізняється аналіз рівня його доходності та прибутковості. Значущість такої оцінки зумовлена тим, що саме доходи й прибуток відображають ефективність використання активів, формують темпи зростання власного капіталу, визначають потенціал розширення активних операцій та подальшого розвитку банку на фінансовому ринку. Крім того, стабільна прибутковість підвищує довіру інвесторів і кредиторів та сприяє зміцненню партнерських відносин [16].

Основою для дослідження структури доходів і витрат окремого банку та банківської системи загалом є дані про формування фінансових результатів, які щомісяця публікуються у відкритому доступі.

На таблиці 2.9. розглянемо фінансовий результат АТ КБ «Приватбанк» за 2022-2025 роки.

Проаналізуємо процентні доходи за досліджуваний період, як бачимо з таблиці 2.10. відбулось зростання цього показника з 43,7 млрд грн у 2022 році до 77,6 млрд грн у 2024 році. Станом на 01.09.2025 – 58,3 млрд грн, що за 9 місяців означає збереження високого темпу накопичення доходів. Абсолютний приріст: становить 14,6 млрд грн, темп зростання 33,45%. Основними причинами зростання є:

- підвищення ставок у період воєнної економіки;
- розширення кредитування бізнесу та держсектору;
- висока частка вкладень у ОВДП.

Таблиця 2.10

Фінансовий результат АТ КБ «Приватбанк»

	2022	2023	2024	01.09. 2025	Темп приросту	
					абс. (+;-)	%
Процентні доходи	43 685 504	66237 277	77593516	58299 600	14 614 095	33,45
Процентні витрати	3 768 088	6 616 309	10706232	7 132 664	3 364 576	5,75
Чистий процентний дохід	39917 417	59620969	66887284	51166 936	11 249 519	9,51
Комісійні доходи	32944 618	41588 600	46601889	32551612	-393 006	18,20
Комісійні витрати	12504760	17149834	18834 027	14286 699	1 781 939	7,70
Чистий комісійний дохід/(Чисті комісійні витрати)	20439858	24438766	27767863	18264 913	-2 174 945	-0,12
Торговий результат	9504922	13756206	12608131	8 005 632	-1 499 290	7,82
Інші операційні доходи	2 759 266	3 075 279	2 609 200	2 626 726	-132 540	0,00
Інші доходи	611 809	746 313	636 289	227 706	-384 103	25,75
Всього доходів	73233272	101637532	110508767	80291 912	7 058 641	-0,90
Відрахування до резервів:	16327 500	4499763	2 815 349	1 839 986	-14 487514	4,08
Адміністративні та інші операційні витрати	22 233 786	24 372 510	26 689 284	19 324 322	-2 909 465	33,45
Всього витрат	38 561 286	28 872 273	29 504 633	21 164 308	-17 396 978	5,75
Прибуток до оподаткування	34671 985	72765 259	81004 134	59127 605	24 455 619	9,51
Витрати на податок на прибуток	4 474 017	35000 574	40863 279	14380 408	9 906 391	18,20
Прибуток/(збиток) після оподаткування	30197 968	37 64 685	40140 855	44747 197	14 549 228	7,70

Комісійні доходи за 9 місяців 2025 року мають тенденцію до зменшення (на 0,39 млрд грн) в порівнянні з 2022 роком. Пік доходів припав на 2024 рік, в якому вони склали 46,6 млрд грн. Ймовірна причина зниження темпу – стабілізація ринку платежів та насиченість ринку інтернет-еквайрингу.

Торговий результат поступово знижується після пікового 2023 року. За 9 місяців 2025 року він становив 8 005 632 тис грн, що на 1 499 290 тис грн менше результатів 2022 року, це приблизно 8%. Інші доходи мають від’ємну динаміку, особливо у 2025 році (–384 млн грн). Основне навантаження виручки залишається на процентному та комісійному доходах.

Процентні витрати зростають пропорційно доходам, але помірно. Приріст становить 3,36 млрд грн, темп – 5,75%, що є контрольованим та оптимальним.

Адміністративні витрати також мають тенденцію до зростання до 2024 р., але у 2025 йде значне скорочення, що спричинило від’ємний приріст: –2,9 млрд грн. Це свідчить про оптимізацію операційних процесів і цифровізацію банківської діяльності.

Абсолютне скорочення статті «Відрахування до резервів» становить –14,5 млрд грн., отже ми бачимо падіння з 16,3 млрд грн у 2022 році до 1,84 млрд грн у 2025 році. Це позитивний сигнал, який означає покращення якості кредитного портфеля, зниження частки проблемних позик та стабілізацію ризикового середовища.

Прибуток до оподаткування має високе та стабільне зростання: з 34,7 млрд грн у 2022 році, 72,8 млрд грн у 2023 році, 81,0 млрд грн у 2024 році та 59,1 млрд грн на 01.09.2025 року. Абсолютний приріст складає 24,5 млрд грн, темп приросту: 9,51%. Навіть у складних умовах банк нарощує прибутковість.

Чистий прибуток станом на 01.09.2025 склав 44,7 млрд грн., приріст в порівнянні з 2022 роком 14,5 млрд грн., темп: +7,70%. ПриватБанк залишається найприбутковішим банком України, забезпечуючи державі значні дивіденди.

Проаналізувавши звіт про фінансові результати за 2022-8 місяців 2025 року можна зробити такі висновки:

1. ПриватБанк демонструє стійке фінансове зростання навіть у воєнний період.
2. Ключовим драйвером є процентні доходи.
3. Комісійна модель банку залишається сильною, але у 2025 році має ознаки уповільнення.
4. Значне скорочення резервів – ознака стабілізації кредитного портфеля.
5. Банк оптимізує операційні витрати, що підсилює фінансовий результат.
6. Прибутковість демонструє висхідний тренд, що свідчить про ефективну операційну та ризик-менеджмент стратегію.
7. Загалом ПриватБанк зберігає позицію фінансового лідера та ключового стабілізатора банківської системи України.

Динаміка процентних та комісійних доходів та витрат АТ КБ «Приватбанк» наведена на рисунку 2.9.

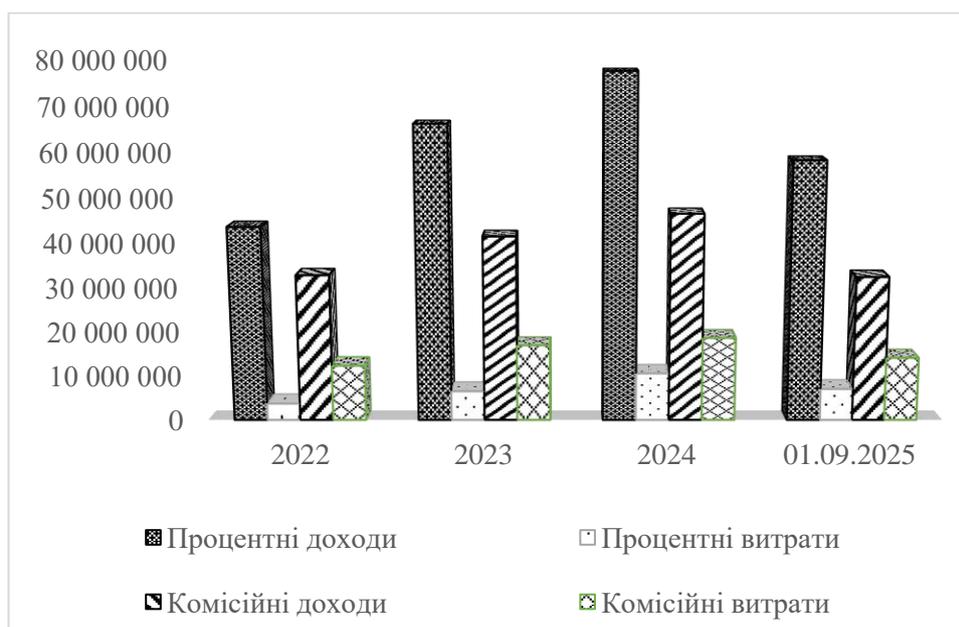

Рис. 2. 9. Динаміка процентних та комісійних доходів та витрат АТ КБ «Приватбанк», тис. грн

Коли ми говоримо про фінансовий результат комерційного банку ми перш за все звісно маємо на увазі прибутки або збитки.

Отже, за даними таблиці 2.9 можна зробити висновок, що АТ КБ «Приватбанк» за досліджуваний період банк був стабільним, навіть у кризовий 2022 рік він мав прибуток 30197 968 тис. грн, у 2023 році - 37 64 685 тис грн, у

2024 році - 40 140 855 тис грн, за 8 місяців 2025 року банк наростив прибуток до 44 747 197 тис. грн.

Динаміка чистого прибутку АТ КБ «Приватбанк» наведена на рисунку 2.10.

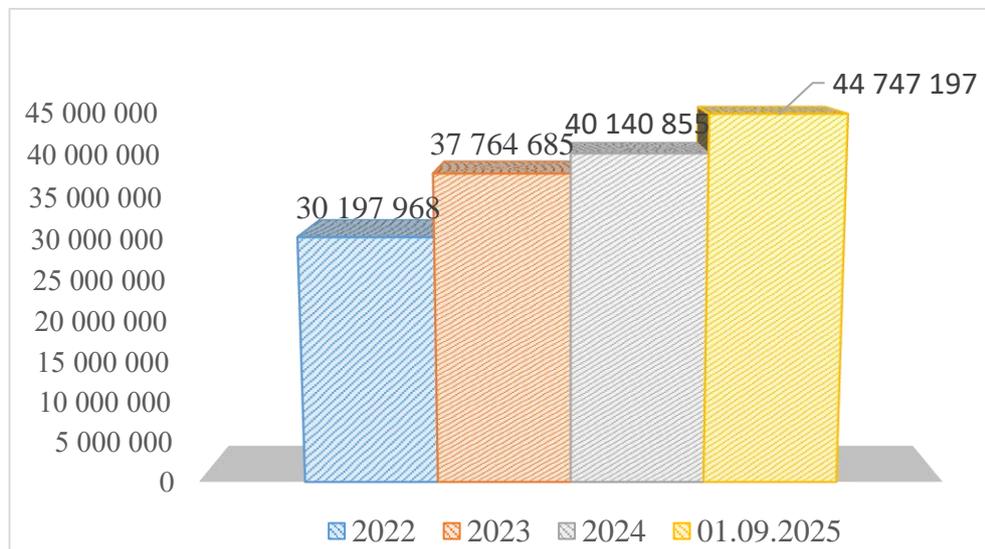

Рис. 2.10. Динаміка чистого прибутку АТ «Приватбанк» за 2022-8 місяців 2025 року, тис. грн.

Основною складовою доходів банку протягом аналізованого періоду були чисті процентні доходи. Вони склали у 2025 році 64 %. Чисті комісійні доходи склали 23%, торговий результат займав нішу у 10%, інші операційні доходи 3%, інші доходи 12,4%.

В структурі витрат найбільшу частину за досліджуваний період займала стаття «Адміністративні та інші операційні витрати» - 91,3%.

Враховуючи високу питому вагу адміністративних витрат у валових витратах, протягом аналізованого періоду діяльність банку характеризувалась високою витратністю.

Проаналізуємо показники ефективності діяльності рентабельність активів ROA та рентабельність капіталу ROE (табл 2.10, рис 2.11,2.12).

Рентабельність активів ROA (Return on Assets) показує, скільки прибутку генерує банк на кожну гривні своїх активів (кредити, інвестиції, цінні папери тощо). Цей показник демонструє стабільне зростання. З 4,10% у 2022 році він зріс до 4,47% станом на вересень 2025 року. Невелике просідання було у 2024 році

(4,20%), але у 2025 році тренд відновився з новою силою. Відхилення: +0,37 процентних пунктів за аналізований період.

Таблиця 2.11

Аналіз та динаміка рентабельності АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2022	2023	2024	01.09. 2025	Відхилення 2020 від 2022, абс. (+;-)
Рентабельність активів ROA, %	4,10	4,29	4,20	4,47	0,37
Рентабельність власного капіталу ROE, %	52,26	44,51	40,49	39,79	-12,47

Банк підвищує ефективність своєї операційної діяльності. Зростання ROA свідчить про те, що активи банку працюють якісніше (наприклад, кращий відсоток повернення кредитів, ефективні вкладення в ОВДП або зростання комісійних доходів при тих самих обсягах активів). Показник вище 4% для великого банку вважається дуже високим і свідчить про відмінну якість управління ресурсами.

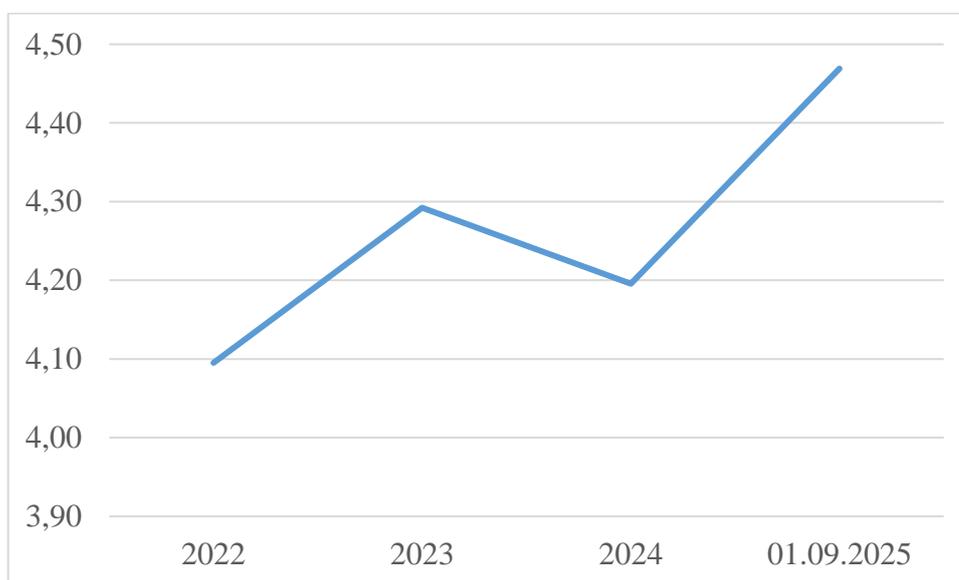

Рис. 2.11. Динаміка рентабельності активів АТ КБ «Приватбанк», %

Рентабельність капіталу ROE (Return on Equity) показує, наскільки ефективно банк використовує гроші акціонерів (власників). Даний показник має

чіткий спадний тренд. У 2022 році він був на аномально високому рівні – 52,26%, але поступово знизився до 39,79% у 2025 році на -12,47 процентні пункти.

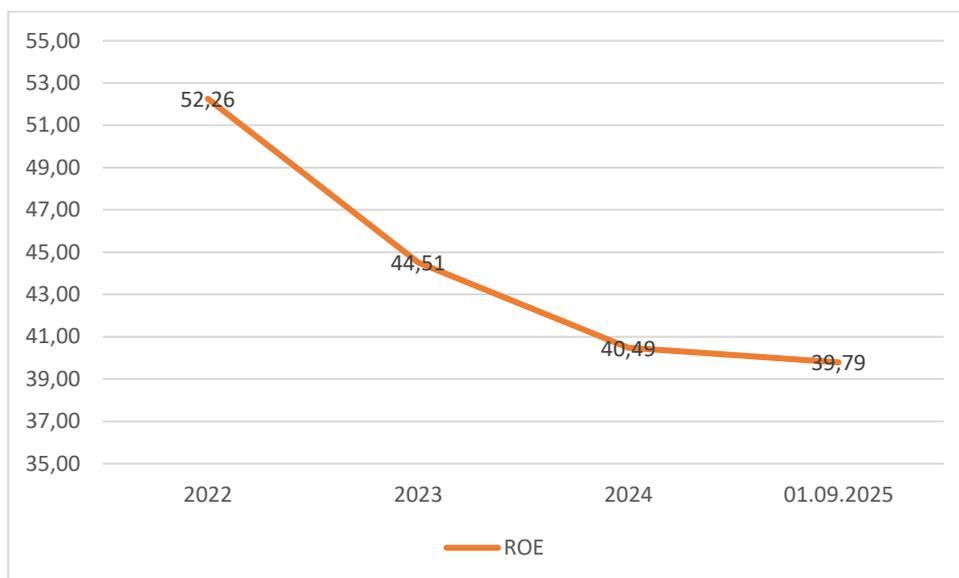

Рис. 2.12. Динаміка рентабельності капіталу АТ КБ «Приватбанк», %

Падіння ROE на тлі зростання ROA зазвичай пояснюється збільшенням капіталізації банку. Приватбанк є прибутковим державним банком. Якщо прибуток не виводиться повністю у вигляді дивідендів, він залишається в банку і збільшує статтю «Власний капітал». Тобто якщо капітал зростає швидше прибутку, то показник ROE падає, навіть якщо банк працює добре.

Фінансова стійкість банку зростає, зниження ROE у даному випадку не є «поганим» сигналом. Рівень майже 40% (у 2025 році) все ще є надзвичайно високим для банківського сектору (нормальним часто вважається 15-20%). Це говорить про те, що банк накопичив значну подушку безпеки (капітал).

Операційна ефективність на висоті: зростання ROA до 4,47% підтверджує, що менеджмент банку успішно адаптувався до умов воєнного часу, знаходячи прибуткові інструменти для розміщення коштів.

Банк за досліджуваний період став більш капіталізованим. Генерувати надприбутки у 50%+ річних на власний капітал стає важче, коли база цього капіталу постійно росте. Поточна ситуація – це нормалізація показників після шоків стрибків.

Фінансовий стан АТ КБ «Приватбанк» можна оцінити як стабільно сильний. Банк генерує високий дохід від активів, а зниження рентабельності капіталу обумовлено його значним накопиченням, що робить установу більш надійною для вкладників.

Для більш повного аналізу фінансового стану необхідно проаналізувати непрацюючі кредити банку, так як покращення якості кредитного портфеля дає змогу банку істотно підвищити фінансові результати.

У 2020–2025 роках АТ КБ «ПриватБанк» демонстрував поступове покращення якості кредитного портфеля, за винятком специфічної категорії так званих legacy-боргів, що залишилися від попередніх власників і суттєво впливають на загальний рівень непрацюючих кредитів. Відсутність офіційно оприлюднених даних за 2020–2021 роки не дає змоги відтворити повний статистичний ряд, однак аналіз тенденцій ринку та даних НБУ свідчить, що рівень NPL у банку знижувався та рухався у межах 19–23% (табл 2.12.).

Таблиця 2.12.

Динаміка рівня NPL АТ КБ «ПриватБанк» у 2020 – 2025 рр.

Рік	Загальний рівень NPL, % (орієнтовно)	Рівень NPL без legacy, %	Джерело / Примітка
2020	~23%		Оцінка на основі трендів ринку (відсутні офіційні дані банку)
2021	~19%	—	Оцінка на основі даних НБУ щодо держбанків
2022	—	12,3%	Інтегрований звіт ПриватБанку за 2023 р.
2023	—	9,7%	Інтегрований звіт 2023
2024	—	4,9%	ПриватБанк, офіційне повідомлення про зниження NPL
2025	46,4% (з legacy)	21,6% (без legacy)	Дані НБУ по держбанках станом на 2025 р.

Суттєвий прогрес у зниженні NPL спостерігався у 2022 – 2024 роках. За інтегрованими звітами банку, рівень непрацюючих кредитів без урахування

legacy-портфеля знизився з 12,3% у 2022 році до 9,7% у 2023 році, а в 2024 році досяг рекордно низького рівня 4,9%. Це свідчить про ефективну роботу банку з реструктуризацією заборгованості, удосконаленням скорингових моделей і підвищенням якості нової кредитної видачі.

Разом з тим у 2025 році НБУ відображає високий узагальнений рівень NPL для ПриватБанку – 46,4%. Цей показник включає legacy-борги, що підлягають судовому врегулюванню та мають низьку ймовірність повернення. Якщо ж аналізувати лише діючий кредитний портфель, рівень непрацюючих кредитів становить близько 21,6%, що є набагато ближчим до ринкових стандартів та свідчить про результативність заходів банку щодо управління кредитним ризиком.

Зниження частки непрацюючих кредитів має безпосередній вплив на прибутковість банку завдяки зменшенню резервів під кредитні ризики, відновленню грошових потоків за реструктуризованими кредитами, а також покращенню ліквідності та підвищенню інвестиційної привабливості установи. Надалі саме ефективне управління проблемними активами та мінімізація формування нових NPL залишатимуться ключовими чинниками фінансової стійкості та зростання прибутку ПриватБанку.

Проаналізувавши фінансові показники банку за чотири останні роки можемо зробити такі висновки:

1. Загальні активи перетнули психологічну позначку в 1 трильйон гривень (1 001 268 525 тис. грн). З 2022 року активи зросли на 35.7% (з 737 млрд до 1 трлн). ПриватБанк не просто зберіг статус лідера, він суттєво наростив свою “вагу” в економіці. Це свідчить про величезну довіру клієнтів (приріст депозитів) та активне кредитування або купівлю державних облігацій.

2. Прибуток за 8 місяців 2025 року (44,7 млрд грн) вже перевищив прибуток за повний 2024 рік (40,1 млрд грн). Якщо така динаміка збережеться до кінця року, річний прибуток може сягнути 60-65 млрд грн. Це пояснює зростання рентабельності активів (ROA) до 4,47%.

3. Падіння ROE з 52% до 39% пояснюється тим, що власний капітал зріс майже вдвічі – з 57,8 млрд у 2022 році до 112,5 млрд у 2025 році. Банк накопичував прибутки минулих років, роблячи свою “подушку безпеки” масивною. Прибуток теж зростає, але темп накопичення капіталу виявився випереджаючим у попередні роки.

4. Банк став настільки надійним і багатим на власний капітал, що заробляти 50% річних на цю величезну суму стає фізично важче. Показник ROE 39% при капіталі в 112 млрд грн – це значно більш стійкий і здоровий результат, ніж 52% при капіталі 57 млрд.

5. Подвоєння власного капіталу за 3 роки (до 112 млрд грн) робить банк надзвичайно стійким до будь-яких криз.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ.

3.1. Планування фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» на основі економіко-математичних моделей

У сучасних умовах функціонування банківської системи ефективно фінансове планування набуває особливого значення. Для забезпечення стабільності та підвищення рентабельності діяльності банківських установ доцільно застосовувати методи прогнозування, що дозволяють обґрунтовано оцінити перспективи розвитку фінансових результатів.

АТ КБ «ПриватБанк», як один із ключових учасників фінансового ринку України, потребує системного підходу до планування доходів, витрат та чистого фінансового результату. Реалії економічного середовища, зміни в нормативно-правовій базі, динаміка процентних ставок та поведінка споживачів банківських послуг обумовлюють необхідність використання сучасних аналітичних інструментів для підвищення точності прогнозування.

Одним із базових інструментів, що застосовуються для прогнозування фінансових результатів, є трендовий метод. Трендовий метод (або аналіз трендів) – це спосіб прогнозування майбутнього, заснований на припущенні, що події розвиватимуться так само, як вони розвивалися в минулому. В контексті аналізу коефіцієнтів прибутковості банку – це статистичний метод, який аналізує історичні фінансові дані (наприклад, чистий фінансовий результат, чи процентні доходи та витрати за останні 10 років), знаходить у них певну закономірність (тенденцію або “тренд”) і продовжує цю закономірність у майбутнє.

Основними перевагами використання трендового методу є:

– простота і швидкість: для базового прогнозу фінансових результатів не потрібні дорогі дослідження, достатньо мати звіт про фінансові результати банку за останні 10 років.

– об'єктивність даних: Метод базується на реальних цифрах, які вже відбулися, а не на суб'єктивних думках експертів.

– наочність: тренди легко візуалізувати на графіках, що зручно для презентації керівництву чи інвесторам.

Для планування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» буде використано декілька типів трендових моделей:

- лінійна модель;
- степенева модель;
- експонентна модель;
- логарифмічна модель.

У результаті аналізу буде обрано модель, яка має найвищий показник апроксимації R^2 та найкраще відображає емпіричні закономірності зміни фінансового результату АТ КБ «ПриватБанк» і забезпечує найвищу точність прогнозування [18]. Планування буде здійснюватися для таких ключових показників фінансової діяльності банку, як чистий фінансовий результат (прибуток), процентні доходи та процентні витрати, оскільки саме ці показники комплексно характеризують прибутковість, ефективність операційної діяльності та якість управління ресурсною базою банківської установи. Вхідні дані для подальших розрахунків наведені у табл. 3.1.

Використовуючи емпіричні дані з таблиці 3.1, було розроблено регресійні рівняння для трендового прогнозування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк». Дослідження передбачало побудову та подальше порівняння чотирьох типів трендових моделей для кожного показника: лінійної, степеневої, експоненціальної та логарифмічної. Критерієм вибору найбільш оптимальної моделі слугував коефіцієнт детермінації (R^2), що відображає якість апроксимації вихідних даних. Підсумкові результати аналізу зведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.1

**Вхідні дані для планування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» на
базі побудови трендових моделей**

Рік	Чистий фінансовий результат (прибуток), млн. грн.	Процентні доходи, млн. грн.	Процентні витрати, млн. грн.
2015	22294	30823	28857
2016	22536	31506	18373
2017	23285	24485	29747
2018	23475	30754	13996
2019	24205	33841	14162
2020	24302	33563	28547
2021	35050	35857	30873
2022	30254	43687	3767
2023	37857	66237	6617
2024	40274	77594	10706
2025 (8 місяців)	44747	58299	7 134

Таблиця 3.2

**Рівняння регресії для планування фінансових показників
АТ КБ «ПриватБанк»**

Трендова модель	Показник	Рівняння моделі	R ²
Лінійна	Чистий фінансовий результат	$y = 2284.8x + 16134.7$	0.876
	Процентні доходи	$y = 2747.6x + 28075.4$	0.832
	Процентні витрати	$y = -2172.3x + 31029.3$	0.621
Степенева	Чистий фінансовий результат	$y = 22294 \cdot x^{0.29}$	0.853
	Процентні доходи	$y = 30823 \cdot x^{0.27}$	0.801
	Процентні витрати	$y = 28857 \cdot x^{-0.58}$	0.564
Експонентна	Чистий фінансовий результат	$y = 20794 \cdot e^{(0.07x)}$	0.892 <i>(найкраща)</i>
	Процентні доходи	$y = 28910 \cdot e^{(0.064x)}$	0.861
	Процентні витрати	$y = 33170 \cdot e^{-0.14x}$	0.734
Логарифмічна	Чистий фінансовий результат	$y = 22294 + 9361 \ln(x)$	0.842
	Процентні доходи	$y = 30823 + 11460 \ln(x)$	0.744
	Процентні витрати	$y = 28857 - 9061 \ln(x)$	0.489

Здійснений порівняльний аналіз трендових моделей дає змогу визначити оптимальний інструмент для прогнозування ключових фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк».

Розглядаючи чистий фінансовий результат (прибуток), було отримано такі значення коефіцієнта детермінації (R^2): для лінійної моделі – 0,876; степеневі – 0,853; експоненціальної – 0,892; логарифмічної – 0,842. Найвищий рівень апроксимації, продемонстрований експоненціальною моделлю, свідчить про її найкращу здатність відображати динаміку прибутку в часі.

Схожа ситуація спостерігається і щодо процентних доходів: R^2 експоненціальної моделі становить 0,861, що перевищує показники лінійної (0,832), степеневі (0,801) та логарифмічної (0,744) моделей. Це вказує на її вищу ефективність в описі змін доходів від процентних операцій.

Аналіз процентних витрат показав такі результати: експоненціальна модель – 0,734, лінійна – 0,621, степенева – 0,564, логарифмічна – 0,489. Тут також експоненціальна модель демонструє найвищу точність апроксимації.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що для всіх трьох аналізованих показників найбільш придатною виявилася експоненціальна модель завдяки найвищим значенням R^2 . Тому її рекомендовано для подальшого фінансового прогнозування діяльності АТ КБ «ПриватБанк». Результати планування, виконаного на базі цієї моделі, представлено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Планування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» на базі побудови експонентної моделі, млн грн

	2025	2026	2027	2028
Чистий фінансовий результат	46135	48150	51660	55405
Процентні доходи	58742	62370	66440	70870
Процентні витрати	7040	6170	5370	4680

На основі експонентної моделі здійснено прогноз основних фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» на 2025-2028 роки. Отримані результати свідчать про позитивну динаміку фінансової діяльності банку.

Так, чистий фінансовий результат у 2025 році становить 46 135 млн. грн., а вже у 2026 році прогнозується зростання до 48 150 млн. грн. У наступні роки цей показник продовжує зростати до 51 660 млн. грн. у 2027 році та до 55 405 млн. грн. у 2028 році (рис 3.1.).

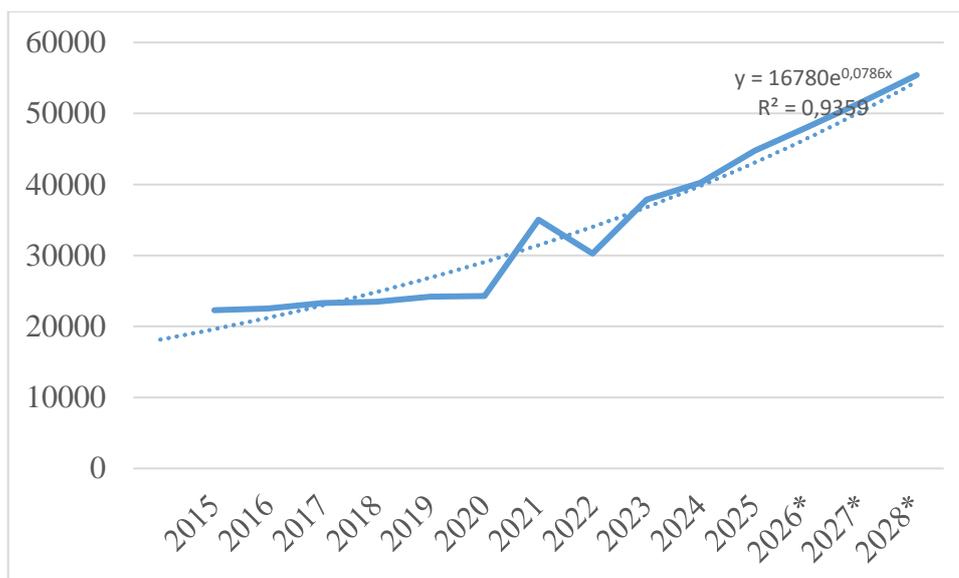

Рис. 3.1. Експонентна трендова модель прогнозування чистого фінансового результату АТ КБ «ПриватБанк»

Аналогічну динаміку демонструють і процентні доходи: з 58 742 млн. грн. у 2025 році вони підвищуються до 62 370 млн. грн. у 2026 році, також і в подальшому прослідковується тренд до зростання у 2027 році до 66 440 млн. грн. у 2028 році до 70 870 млн. грн. у 2028 році (рис.3.2).

Натомість процентні витрати мають спадаючу тенденцію: наприкінці 2025 році вони будуть 7040 млн. грн, у 2026 році вони спадають до 6 170 млн. грн, у 2027 році їх спад прогнозується до рівня 5 370 млн. грн. у 2028 році до рівня 4 680 млн. грн. Така динаміка вказує на підвищення ефективності управління ресурсною базою банку (рис. 3.3).

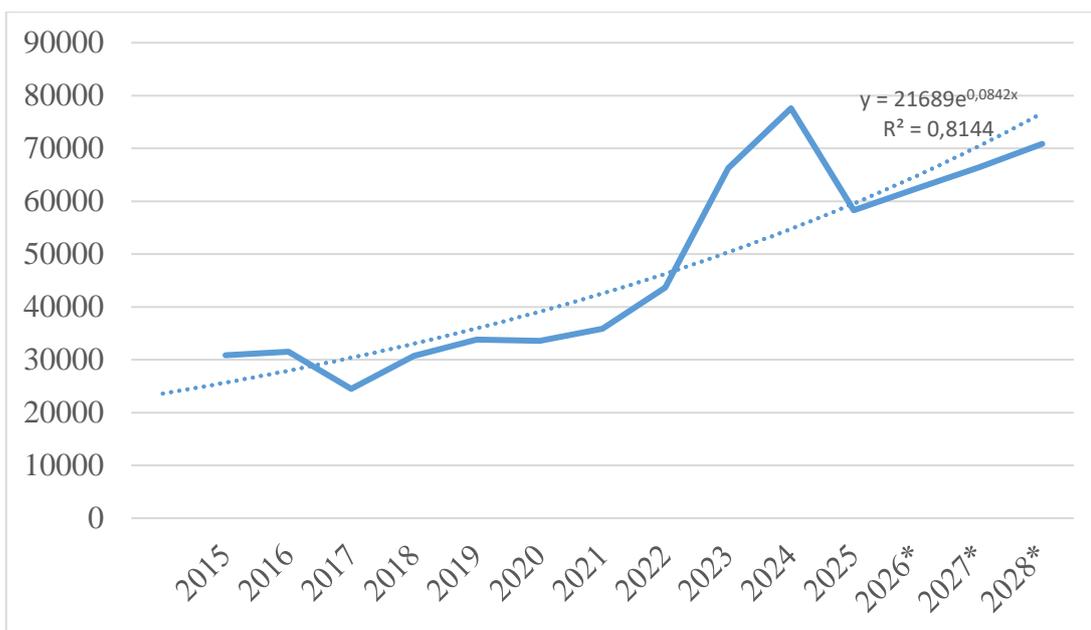

Рис. 3.2. Экспонентна трендова модель прогнозування процентних доходів АТ КБ «ПриватБанк»

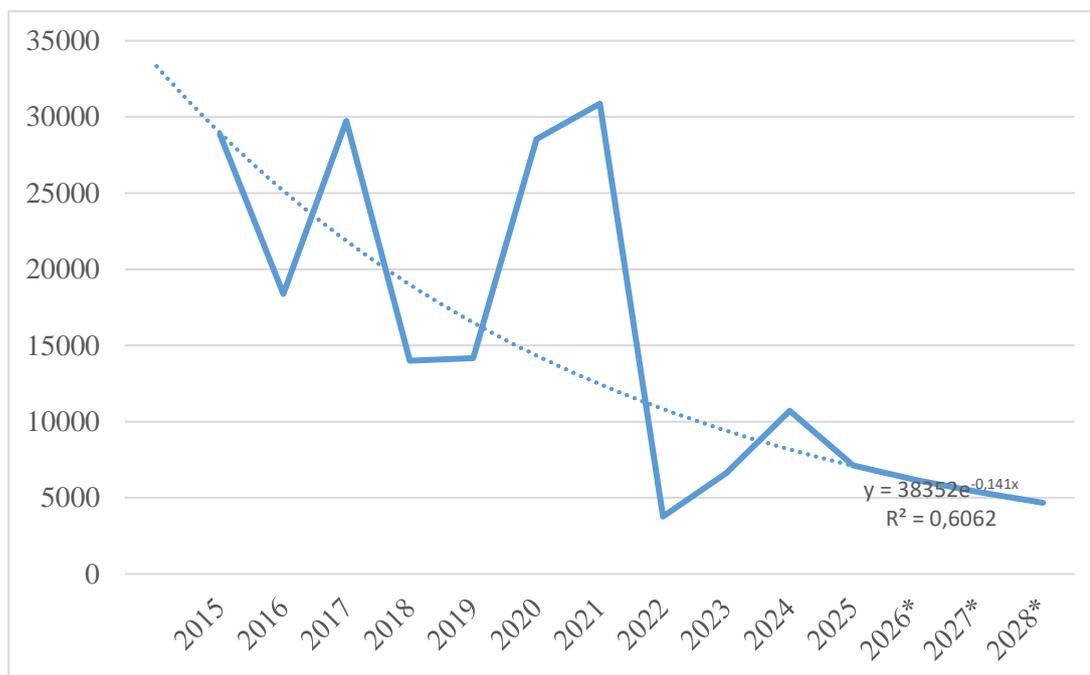

Рис. 3.3. Экспонентна трендова модель прогнозування процентних витрат АТ КБ «ПриватБанк»

Результати проведеного фінансового планування свідчать про те, що в середньостроковій перспективі очікується поступове зміцнення фінансової позиції АТ КБ «ПриватБанк». Застосування експонентних трендових моделей для прогнозування фінансових показників банку дало змогу виявити кілька ключових позитивних тенденцій у його розвитку.

Проаналізувавши прогнозні показники діяльності АТ КБ «Приватбанк» на 2026-2028 роки можна зробити такі висновки:

– чистий фінансовий результат: прогнозується значне зростання цього показника, який зросте з 40 274 млн. грн. у 2024 році до 55 405 млн. грн. у 2028 році. Це зростання є прямим підтвердженням покращення загальної рентабельності діяльності фінансової установи.

– процентні доходи: аналіз вказує на стабільне зростання процентних доходів, які, за прогнозами, досягнуть 70 870 млн. грн. до 2028 року. Це відображає активізацію роботи з клієнтами та ефективність кредитної стратегії банку.

– процентні витрати: на плановий період передбачається скорочення процентних витрат – з 10 706 млн. грн. у 2024 році до 4 780 млн. грн. у 2028 році. Ця динаміка вказує на успішну оптимізацію структури залучених коштів та зниження собівартості капіталу.

Така прогнозована динаміка, що включає зростання чистого прибутку та зниження витрат на залучення ресурсів, сприятиме подальшому посиленню фінансової стійкості банку.

Загалом, експонентна модель виявилася найбільш обґрунтованим інструментом для прогнозування фінансових показників, оскільки вона точно відображає нелінійний характер їхніх змін та забезпечує високу надійність прогнозів. Отримані результати є міцною основою для розробки ефективних управлінських рішень, спрямованих на забезпечення стабільного розвитку та підвищення конкурентоспроможності АТ КБ «ПриватБанк» у середньостроковому періоді.

3.2. Сучасна проблематика та шляхи удосконалення фінансового стану державних банків

Державні банки посідають ключове місце у фінансовій системі України. Вони виконують низку стратегічно важливих функцій: підтримують економічну стабільність, реалізують соціальні програми, кредитують малий і середній бізнес та забезпечують фінансування масштабних інфраструктурних проєктів. Нині в країні працює п'ять банків, що перебувають у державній власності [20].

Український банківський сектор зумів пройти перші місяці повномасштабної війни без критичних втрат, що стало можливим завдяки оперативним рішенням НБУ та самих банків задля забезпечення безперервності фінансових послуг.

Після початку вторгнення попит населення на кредити суттєво знизився, тоді як корпоративне кредитування утримувалося завдяки державним програмам підтримки. Попри загрозові умови, ліквідність системи залишалася на високому рівні: обсяг коштів клієнтів зростав переважно за рахунок гривневих вкладів населення на вимогу. Натомість залишки коштів підприємств скорочувалися, особливо у валюті.

У 2024–2025 роках банківська система адаптувалася до кризових умов: банки забезпечували роботу своїх відділень, поступово відновлюючи мережу в деокупованих регіонах. Ліквідність продовжувала зростати завдяки припливу коштів клієнтів. Уперше з початку війни збільшилися гривневі строкові депозити, а строкові валютні вклади знову почали зростати після спаду, що тривав із часів пандемії.

Загалом чистий кредитний портфель продовжував скорочуватися, проте державні банки демонстрували зростання корпоративного кредитування завдяки участі в державних програмах. Частка непрацюючих кредитів закономірно зростає, особливо в сегменті кредитування фізичних осіб.

Попри значні відрахування до резервів, банки змогли отримати прибуток за результатами кварталу після збитків у першій половині року. Це стало можливим завдяки збереженню операційної ефективності.

За січень – вересень 2025 р. чистий прибуток банків становив 131,71 млрд грн – на 11,6% більше, ніж роком раніше, навіть з урахуванням підвищення ставки податку на прибуток із 18% до 25%. Чисті процентні доходи за вісім місяців сягнули 222,608 млрд грн, що перевищує торішній показник на 18,2%.

За інформацією НБУ, банки утримують двократний запас капіталу від нормативного рівня. Норматив достатності регулятивного капіталу дорівнює 16,15% за мінімальної вимоги 8,5%, капіталу першого рівня – 15,72% (за мінімуму 7,5%), а основного капіталу першого рівня – 15,71% (за нормою 5,625%).

У II кварталі відсоткові ставки за основними видами активів продовжили знижуватися. Найшвидше зменшувалася дохідність депозитних сертифікатів НБУ, і банки скорочували вкладення в них. Водночас ставки за ОВДП та кредитами теж знизилися, але їхні обсяги зросли. Саме збільшення активів дало можливість утримати високу чисту процентну маржу та наростити доходи.

Операційні прибутки демонстрували помірне зростання: операційний дохід підвищився на 15%, а чистий операційний прибуток до формування резервів – на 19%. Основним драйвером зростання залишалися процентні доходи з високоліквідних активів і кредитного портфеля.

Порівняно з попереднім роком, основним чинником зміни прибутковості стало значне скорочення відрахувань у резерви – на 86%. Загалом із початку повномасштабної війни банки сформували резерви на суму 169,8 млрд грн, із яких у 2025 р. – 54,7 млрд грн.

Попри війну, сектор зберіг операційну прибутковість завдяки оптимізації витрат. Водночас банки продовжують визнавати кредитні збитки, пов'язані з втратою доходів бізнесу, знищенням активів та погіршенням платоспроможності позичальників. НБУ закликає банки повноцінно та своєчасно відображати кредитні ризики, проводити зважені реструктуризації, що сприятимуть зменшенню боргового навантаження клієнтів і підвищенню стійкості системи.

Після проведення стрес-тесту НБУ з'ясувалося, що банкам необхідно понад 100 млрд грн додаткового капіталу. Рівень проблемних кредитів перевищив 50%. Також банки зіткнулися з валютним ризиком: необхідно погашати валютні депозити, у той час як здатність позичальників обслуговувати валютні кредити падає. Це змусило банки підвищувати ставки за валютними кредитами та активніше виходити на міжбанківський ринок.

Станом на 1 липня 2025 р. частка NPL знизилася до 27%, що на 3,3 в. п. менше, ніж на початку року, та наблизилося до історичного мінімуму березня 2022 р. У перший рік війни рівень дефолтів сягнув майже 20%, а частка NPL — 39,1%, але з середини 2023 р. цей показник поступово падає.

Основним чинником скорочення NPL у першій половині 2025 р. стало збільшення кредитування якісних позичальників. За пів року обсяг кредитів зріс на 133,7 млрд грн, або 10,3%. Частка проблемних кредитів населення знизилася до 14,0%, бізнесу – до 35,5%. Усі групи банків продемонстрували покращення:

приватні банки – до 9,9%;

банки з іноземним капіталом – до 9,5%;

державні банки – до 38,5%.

Без урахування проблемних боргів колишніх власників ПриватБанку та “старих” боргів держбанків частка NPL становить 21,6% для держбанків і 16,1% у системі загалом.

Банки залишалися прибутковими на операційному рівні, а витрати на резерви були мінімальними, тому більшість установ покращили фінансові показники. Збитковими виявилися лише сім невеликих банків.

Чисті активи сектору зросли на 7,5% і перевищили довоєнний рівень, переважно через збільшення обсягів депозитних сертифікатів НБУ. Водночас чистий кредитний портфель скоротився: гривневий – через доформування резервів, валютний – завдяки погашенню кредитів. Державні банки єдині, хто збільшив гривневе кредитування бізнесу.

Згідно з рейтингами кредитування на 1.08.2025 р., ПриватБанк очолює списки як у кредитуванні фізичних, так і юридичних осіб.

Рейтинг найбільших банків по кількості наданих кредитів фізособам та юрособам на 1.08.2025 р. представлено в таблиці 3.4 та таблиці 3.5 відповідно.

Таблиця 3.4

**Рейтинг найбільших банків по кількості наданих кредитів фізособам
на 1.08.2025 р.**

№	Банк	Кредити фізособам, тис грн
1	ПриватБанк	73 596 983
2	СЕНС-БАНК	34 031 442
3	УНІВЕРСАЛ БАНК	25 322 664
4	ПУМБ	22 257 611
5	Ощадбанк	17 744 422

Таблиця 3.5

**Рейтинг найбільших банків по кількості наданих кредитів юрособам
на 1.08.2025 р.**

№	Банк	Кредити юрособам, тис грн
1	ПриватБанк	184 010 558
2	Укрексім банк	109 148 179
3	Ощадбанк	95 478 213
4	УКРГАЗБАНК	2 955 713
5	ПУМБ	38 093 892

З таблиці 3.4 та 3.5. бачимо, що лідером є АТ КБ «Приватбанк».

Чистий роздрібний кредитний портфель зменшився на 13,8%, що пов'язано зі скороченням видачі нових кредитів і зростанням резервування.

Головними чинниками зростання прибутковості сектору залишалися збільшення операційних доходів та відносно помірні обсяги резервування. Чистий

процентний дохід зріс на 41%. Попри значне збільшення процентних витрат внаслідок підвищення процентних ставок за депозитами, процентні доходи зросли ще суттєвіше. Чистий комісійний дохід зріс на 20% порівняно з 2024 роком.

Поступове відновлення економічної активності, навіть попри пошкодження енергетичної інфраструктури, сприяло розширенню спектра банківських операцій. Додатковим джерелом доходу став позитивний результат від валютних операцій, який зріс у 2,3 рази.

Темпи формування резервів зменшилися на 82%, а резерви під кредитні збитки – на 90%. Загальний обсяг резервів під кредитні втрати з початку війни становить 108 млрд грн. Рентабельність капіталу підвищилася до 58% проти 0,25% рік тому.

НБУ наголошує на необхідності коректної оцінки кредитного ризику та планує у 2026 р. провести нову оцінку якості активів.

На 01.09. 2025 року найбільший прибуток отримали АТ КБ «ПриватБанк», АТ КБ «Ощадбанк», АТ КБ «Райффайзен банк», АТ КБ «Укрексімбанк», АТ КБ «Універсал банк», АТ КБ «ПУМБ», АТ КБ «Укрсиббанк», АТ КБ «ОТП банк», АТ КБ «Укргазбанк», АТ КБ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» таблиця 3.6.

Таблиця 3.6.

Найприбутковіші банки України на 01.09.2025 р.

№	Банк	Прибуток після оподаткування, тис грн
1	АТ КБ «ПриватБанк»	44 747 196,61
2	АТ «Ощадбанк»	12 911 193
3	АТ «Райффайзен Банк»	6 717 610
4	АТ «Укрексімбанк»	6 099 134
5	АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	4 478 012
6	АТ «ПУМБ»	4 107 609
7	АТ «УКРСИББАНК»	3 556 639
8	АТ «ОТП БАНК»	3 458 326
9	АБ «УКРГАЗБАНК»	3 383 189
10	АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	3 204 586

До збиткових банків увійшли АТ «РВС БАНК» (- 125 млн. грн), АТ «БАНК АЛЬЯНС» (- 57,4 млн. грн), АТ "Перший інвестиційний банк" (- 38,8 млн. грн), АТ «КРИСТАЛБАНК» (- 23,9 млн. грн), АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» (- 19,4 млн. грн), АТ «БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"» (- 18,8 млн. грн), АТ КБ «Правекс банк» (-17,5 млн. грн), АТ «МІБ» (-15,3 млн. грн), АТ «БАНК ТРАСТ-КАПІТАЛ» (-4,6 млн. грн) та АТ «УБРР» (-1,01 млн. грн).

Оцінки НБУ підтверджують: банки загалом правильно формують резерви та оцінюють ризики. Чисті активи в III кварталі 2025 р. зросли на 7,5%, ліквідність залишається високою, а приріст коштів клієнтів забезпечують гривневі депозити населення та валютні заощадження бізнесу.

Водночас формування резервів погіршило фінансовий результат. Активи сектору збільшилися на 5%, а доходи – на 10,6%. Витрати зросли на 53%, включно з різким збільшенням відрахувань у резерви.

Загалом підвищені ризики та структурні проблеми сектору зберігаються, зокрема валютні ризики та зростання проблемної заборгованості бізнесу.

За оцінками Національного банку, ураховуючи попередні результати оцінки стійкості банків і поточний стан системи, наявний запас капіталу більшості банків є достатнім для комфортного виконання перелічених вимог, незважаючи на очікуване запровадження тимчасового додаткового податку на прибутки банків. До виконання банками зазначених вимог обмеження на розподіл прибутків зберігатимуться.

І хоча ситуація на ринку в цілому видається стабільною, загальні ризики й дисбаланси в системі зростають. Банківський сектор стикається з високими валютними ризиками та збільшенням проблемної заборгованості корпоративного сектору, що може впливати на його стійкість у майбутньому.

Шляхи удосконалення фінансової діяльності державних банків в Україні включають підвищення прозорості та корпоративного управління, цифровізацію сервісів, зниження частки непрацюючих кредитів (NPLs), розширення спектру послуг для МСБ та населення, а також зміцнення незалежності наглядових рад,

що вимагає прозорих процесів приватизації та вдосконалення регуляторного середовища від НБУ та держави.

Розглянемо більш детально ключові напрямки вдосконалення:

1. Корпоративне управління.

Для підвищення ефективності роботи та примноження фінансового прибутку необхідно впровадити незалежність наглядових рад. Забезпечення незалежності та професіоналізму членів наглядових рад буде впливати на механізм ефективного контролю та прийняття рішень.

2. Підвищення прозорості операцій, управління ризиками та звітності також буде позитивно впливати на фінансовий стан банків.

3. Цифровізація. На сьогодні жоден банк не може бути фінансово стійким без впровадження інноваційних продуктів. Впровадження сучасних фінтех-рішень, мобільних додатків, покращення онлайн-банкінгу є першочерговою задачею на 2026-2027 рік.

Важливим напрямом підвищення ефективності є також розширення можливостей дистанційного банкінгу та збільшення кількості активних користувачів мобільного застосунку Приват24. Досягти цього можна шляхом додавання нових сервісів, удосконалення інтерфейсу, запуску програм лояльності та проведення активних маркетингових кампаній, які мотивуватимуть клієнтів частіше користуватися цифровими продуктами банку. Такий підхід покращить швидкість та комфортність обслуговування, збільшить обсяги безготівкових операцій і сприятиме зростанню як процентних, так і комісійних доходів. Крім того, активне перенесення клієнтів у мобільний канал зменшить навантаження на фізичні відділення, що дозволить оптимізувати витрати та підвищити операційну ефективність банку.

4. Удосконалення автоматизації процесів, що призведе до зменшення операційних витрат та прискорення обслуговування клієнтів. Запровадження сучасних цифрових рішень суттєво підсилить ефективність діяльності банку. Використання інноваційних програм для автоматизації транзакцій, опрацювання клієнтських звернень та формування внутрішньої звітності дозволить значно

скоротити час виконання операцій, зменшити вплив людського фактору та знизити ймовірність помилок. Впровадження таких технологій сприятиме оптимізації витрат на персонал і адміністративне забезпечення, що в перспективі дасть змогу зменшити загальні операційні витрати щонайменше на 10% протягом двох років. Вивільнені ресурси банк зможе спрямувати на розвиток нових напрямів діяльності та зміцнення власних конкурентних позицій.

5. Управління ризиками. Зниження NPLs: активне управління проблемними активами, реструктуризація кредитів. Ефективне управління ризиками є ключовим елементом стабільності та прибутковості банківського сектору, особливо в умовах економічної нестабільності та зростання кредитних ризиків, характерних для воєнного періоду. Для АТ КБ «ПриватБанк» однією з найважливіших складових ризик-менеджменту залишається робота з проблемними кредитами та зниження частки NPLs, що мають суттєвий вплив на фінансові результати установи.

Одним із найбільш ефективних напрямів зниження NPL є системна робота з уже проблемними кредитами:

- аналіз структури заборгованості;
- визначення групи кредитів із найвищим потенціалом повернення;
- робота зі стягненням;
- продаж проблемних портфелів колекторським компаніям;
- часткове списання за умов низької ймовірності повернення.

Завдяки роботі з проблемними активами банк може отримати часткове повернення коштів замість повної втрати, зменшити обсяг резервів, які тиснуть на прибутковість, покращити якість активів і підвищити кредитний рейтинг.

Для АТ КБ «ПриватБанк», враховуючи історично високий рівень NPL після націоналізації, цей напрям залишається ключовим.

Важливим є не лише скорочення наявних проблемних кредитів, а й запобігання формуванню нових. Це можливо завдяки:

- удосконаленню скорингових моделей;
- більш консервативній політиці ризик-апетиту;

- моніторингу ранніх ознак проблемності (EWS – early warning system);
- диференціації процентних ставок відповідно до кредитного ризику клієнта;
- автоматизації ризик-аналізу за рахунок ІТ-рішень.

У випадку ПриватБанку це особливо актуально, оскільки банк має найбільшу роздрібну клієнтську базу в країні.

6. Нові кредитні та депозитні програми. Не менш важливим завданням є оновлення лінійки кредитних і депозитних продуктів. Це допоможе залучити ширші категорії клієнтів, задовольнити їх потреби та посилити фінансові потоки. Програми з гнучкими умовами - наприклад, спеціальні кредити для малого й середнього бізнесу чи конкурентні депозитні ставки для населення – сприятимуть зростанню обсягів кредитування та депозитів. Збільшення кредитного портфеля щонайменше на 15% протягом року забезпечить додаткове підвищення процентних доходів і зміцнить позиції банку на фінансовому ринку.

7. Підвищення кваліфікації персоналу. Окремої уваги потребує розвиток професійних компетенцій персоналу. У сучасних умовах воєнної економіки та високої невизначеності клієнти стають обережнішими щодо кредитів і депозитів. Тому саме кваліфікований працівник здатний переконливо пояснити переваги банківських продуктів, розвіяти сумніви та сприяти формуванню довіри. Постійне підвищення кваліфікації персоналу дозволяє співробітникам краще орієнтуватися в актуальних пропозиціях, змінах законодавства та ринкових тенденціях, що підвищує якість консультацій і зменшує кількість операційних помилок. Збільшення частки навчених співробітників на 30% протягом року створить основу для гнучкої адаптації до ринкових змін, покращить якість обслуговування та зміцнить репутацію банку як надійного партнера.

Підсумовуючи наведені напрями удосконалення фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк», можна зазначити, що послідовне впровадження заходів із підвищення кваліфікації персоналу, робота над зниженням частки непрацюючих кредитів, розбудови дистанційних сервісів та оптимізації витрат формує надійний фундамент для досягнення стратегічних цілей банку.

Аналіз підтверджує, що подальший розвиток установи ґрунтуватиметься на впровадженні інновацій та адаптації до сучасних викликів ринку, що дозволить не лише зберегти, а й наростити прибутковість у довгостроковій перспективі. У результаті реалізація запропонованих заходів сприятиме зміцненню конкурентоспроможності та стійкості фінансової діяльності банку в умовах нестабільної економічної ситуації.

Впровадження цих заходів дозволить державним банкам підвищити свою ефективність, зменшити залежність від бюджету та краще виконувати свої функції в банківській системі України.

Узагальнюючи проведений аналіз, можна стверджувати, що АТ «ПриватБанк» демонструє достатній рівень фінансової стабільності. Водночас банк залишається вразливим до зовнішніх чинників, насамперед до погіршення макроекономічної ситуації та пов'язаних із цим дисбалансів на ринку банківських послуг. У середньостроковій перспективі саме зовнішнє середовище матиме визначальний вплив на рівень фінансової стійкості установи. Тому особливо важливими стають ефективна ресурсна політика банку, а також удосконалення внутрішніх механізмів управління активами та ризиками.

ВИСНОВКИ

За результатами комплексного аналізу управління фінансовим станом АТ «Приватбанк» банку сформовано наступні висновки.

1. Фінансовий аналіз банку є не лише інструментом оцінки ефективності діяльності банку, а й важливою складовою управлінської функції. Він забезпечує формування інформаційно-аналітичної бази для прийняття рішень, слугує засобом оцінювання результатів діяльності, дозволяє виявляти нові можливості зростання та визначати потенційні ризики. Як наукова категорія фінансовий аналіз досліджує систему фінансових відносин через показники, що ними характеризуються, а в практичному вимірі – формує основу для стабільної та ефективної роботи банку.

2. В роботі проведена діагностика фінансового стану АТ КБ «Приватбанк». Станом на 1 грудня 2025 року єдиним власником банку є держава Україна (з 18.12.2016 року), інтереси якої представляє Кабінет Міністрів України. Банк на кінець 2025 року залишається системно важливим банком, та найбільшим банком в Україні, з часткою 25,7% від загальних активів сектору.

3. На 10.01.2025 року у Державному реєстрі банків обліковано 1 096 структурних підрозділів ПриватБанку, серед яких 9 філій, 1 представництво та 1 086 відділень різних типів. З кожним роком кількість структурних підрозділів зменшується. Це пов'язано не тільки з військовими діями, але і з цифровізацією банківської системи загалом. Все більше банківських операцій переходить в цифровий банкінг, що в свою чергу призводить до скорочення персоналу та зменшення фізичних відділень.

4. На 1.12. 2025 року послугами банку користуються 18,32 млн роздрібних клієнтів. Також банк обслуговує 910 тис. бізнес-клієнтів. АТ КБ «ПриватБанк» надає послуги всім групам населення – працівникам різних сфер, студентам, пенсіонерам, волонтерам та підприємцям. Фінустанова відіграє ключову роль у забезпеченні добробуту своїх клієнтів, пропонуючи широкий спектр фінансових

продуктів: від депозитів і кредитів до карткових сервісів, платежів та сучасних цифрових рішень.

5. Загальна сума активів банку за 9 місяців 2025 року порівняно з 2023 р. збільшилась на 263854621 тис. грн., що складає 35,78%. Найбільшу питому вагу в структурі активів займають статті «Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» - 18,92%, «Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю» - 15,07%, та «Кредити та заборгованість клієнтів» - 14,46%, «Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток» - 11,47% та «Грошові кошти та їх еквіваленти» - 9,06%. Основне збільшення активів банку було зумовлене зростанням обсягів кредитів та дебіторської заборгованості клієнтів

6. За 8 місяців 2025 року 69% активів банку є доходними, або ж 69 копійок доходного активу припадає на 1 грн усіх активів. Тобто більша частина активів банку працює та приносить дохід – кредити, інвестиції, цінні папери тощо. Рентабельність активів 0,69 говорить про ефективне розміщення активів і високий рівень дохідності банківського портфеля. Банк ефективно використовує активи для отримання доходу і має достатню частку працюючих активів.

7. Пасиви банку демонструють стабільну динаміку зростання протягом досліджуваного періоду. Загальна сума зобов'язань збільшилась з 491,9 млрд грн у 2022 році до 704,1 млрд грн станом на 01.09.2025, що означає приріст на 212,25 млрд грн (43,15%). Така тенденція свідчить про зміцнення ресурсної бази та зростання довіри клієнтів до банку. . Різне збільшення коштів банків та інших залучених коштів показує активну інтеграцію банку у фінансові ринки та розширення співпраці з партнерами. Зростання резервів та фінансових зобов'язань вказує на зростання операційної активності та підготовку до можливих ризиків. Зменшення податкових зобов'язань і повне погашення субординованого боргу покращує фінансову стійкість та якість капіталу. Загалом банк нарощує ресурсну базу, забезпечує ліквідність і демонструє зростання зобов'язань високої якості.

8. Банк утримує дуже високий рівень капіталу, що забезпечує стійкість і покриває всі регуляторні потреби. АТ КБ «ПриватБанк» демонструє високий рівень фінансової стійкості за всіма ключовими нормативами НБУ за 2023 – 2025 роки, підтримує достатній запас капіталу та має значний обсяг ліквідних активів. Усі ключові нормативи НБУ щодо капіталу (НРК, НК1, НОК1), короткострокової (LCR) та довгострокової ліквідності (NSFR) значно перевищують обов’язкові регуляторні значення, що свідчить про здатність банку своєчасно виконувати зобов’язання та протистояти зовнішнім ризикам.

9. Торговий результат банку поступово знижується після пікового 2023 року. За 9 місяців 2025 року він становив 8 005 632 тис грн, що на 1 499 290 тис грн менше результатів 2022 року, це приблизно 8%. Інші доходи мають від’ємну динаміку, особливо у 2025 році (–384 млн грн). Основне навантаження виручки залишається на процентному та комісійному доходах. Процентні витрати зростають пропорційно доходам, але помірно. Приріст становить 3,36 млрд грн, темп – 5,75%, що є контрольованим та оптимальним.

10. АТ КБ «Приватбанк» за досліджуваний період банк був стабільним, навіть у кризовий 2022 рік він мав прибуток 30197 968 тис. грн, у 2023 році -37 64 685 тис грн, у 2024 році - 40 140 855 тис грн, за 8 місяців 2025 року банк наростив прибуток до 44 747 197 тис. грн. Основною складовою доходів банку протягом аналізованого періоду були чисті процентні доходи. Вони склали у 2025 році 64 %. Чисті комісійні доходи склали 23%, торговий результат займав нішу у 10%, інші операційні доходи 3%, інші доходи 12,4%.

11. Фінансова стійкість банку зростає, зниження ROE у даному випадку не є “поганим” сигналом. Рівень майже 40% (у 2025 році) все ще є надзвичайно високим для банківського сектору (нормальним часто вважається 15-20%). Це говорить про те, що банк накопичив значну подушку безпеки (капітал).

Операційна ефективність на висоті: зростання ROA до 4,47% підтверджує, що менеджмент банку успішно адаптувався до умов воєнного часу, знаходячи прибуткові інструменти для розміщення коштів. У 2020–2025 роках АТ КБ «ПриватБанк» демонстрував поступове покращення якості кредитного портфеля,

рівень непрацюючих кредитів знизився з 12,3% у 2022 році до 9,7% у 2023 році, а в 2024 році досяг рекордно низького рівня 4,9%. Це свідчить про ефективну роботу банку з реструктуризацією заборгованості, удосконаленням скорингових моделей і підвищенням якості нової кредитної видачі.

Разом з тим у 2025 році НБУ відображає високий узагальнений рівень NPL для ПриватБанку – 46,4%. Цей показник включає legacy-борги, що підлягають судовому врегулюванню та мають низьку ймовірність повернення. Якщо ж аналізувати лише діючий кредитний портфель, рівень непрацюючих кредитів становить близько 21,6%, що є набагато ближчим до ринкових стандартів та свідчить про результативність заходів банку щодо управління кредитним ризиком.

12. В дипломній роботі для планування планування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» було використано декілька типів трендових моделей: лінійна модель, степенева модель, експонентна модель та логарифмічна модель та розроблено регресійні рівняння для трендового прогнозування фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк». Розглядаючи чистий фінансовий результат (прибуток), було отримано такі значення коефіцієнта детермінації (R^2): для лінійної моделі – 0,876; степеневої – 0,853; експоненціальної – 0,892; логарифмічної – 0,842. Найвищий рівень апроксимації, продемонстрований експоненціальною моделлю, свідчить про її найкращу здатність відображати динаміку прибутку в часі. Схожа ситуація спостерігається і щодо процентних доходів та витрат. На основі експонентної моделі здійснено прогноз основних фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк» на 2025-2028 роки. Отримані результати свідчать про позитивну динаміку фінансової діяльності банку.

13. Основними шляхами покращення фінансового стану банку у 2026 році повинні бути:

- впровадження незалежність наглядових рад;
- впровадження сучасних фінтех-рішень, мобільних додатків, покращення онлайн-банкінгу шляхом додавання нових сервісів, удосконалення інтерфейсу,

запуску програм лояльності та проведення активних маркетингових кампаній, які мотивуватимуть клієнтів частіше користуватися цифровими продуктами банку;

- удосконалення автоматизації процесів, що призведе до зменшення операційних витрат та прискорення обслуговування клієнтів;

- зниження NPLs: активне управління проблемними активами, реструктуризація кредитів. Ефективне управління ризиками є ключовим елементом стабільності та прибутковості банківського сектору, особливо в умовах економічної нестабільності та зростання кредитних ризиків, характерних для воєнного періоду;

- оновлення лінійки кредитних і депозитних продуктів;

- розвиток професійних компетенцій персоналу.

14. Узагальнюючи проведений аналіз, можна стверджувати, що АТ «ПриватБанк» демонструє достатній рівень фінансової стабільності. Водночас банк залишається вразливим до зовнішніх чинників, насамперед до погіршення макроекономічної ситуації та пов'язаних із цим дисбалансів на ринку банківських послуг. У середньостроковій перспективі саме зовнішнє середовище матиме визначальний вплив на рівень фінансової стійкості установи. Тому особливо важливими стають ефективна ресурсна політика банку, а також удосконалення внутрішніх механізмів управління активами та ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасимович А. М., Парасій-Вергуненко І. М., Кочетков В. М. та ін. Аналіз банківської діяльності: підручник; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. А. М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2010. 599 с.
2. Коваленко В. В. Методологія оцінки фінансової стійкості комерційного банку // Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України» (м. Суми, 12–13 листопада 2009 р.). Суми, 2009. Ч. 2.
3. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 228 с.
4. Барановський О. І. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання : монографія. Київ : КНТУ, 2009. 754 с.
5. Варцаба В. І. Проблеми забезпечення фінансової стійкості банківської системи України. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2018. Вип. 1. С. 311–316.
6. Банки-Україна: стабілізація економіки та покращення умов фінансування, підтримка стабільного прогнозу. URL: www.moodys.com
7. Тиркало Р. І. Банківська справа: навч. посіб., Тернопіль: Картбланш, 2006., 314с.
8. О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар. Банківський менеджмент: питання теорії та практики. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”. 2011., 152 с.
9. Зянько В.В., Тептя О. В. Банківська справа: навч. посіб., Вінниця, ВНТУ, 2004., 113 с.
10. Бобиль В.В. Оцінка фінансового стану банку в умовах кризи. 2014., 24с.
11. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, Постанова Правління Національного банку України 28.08.2001 № 368.
12. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : навчальний посібник . Центр учбової літератури, 2008., 486 с.

13. Про затвердження Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах, постанова правління НБУ від 19.07.2024 № 88, URL : <https://ips.ligazakon.net/document/TM075557>
14. Новікова Л.Ф. А. В. SREP-аналіз як сучасна система оцінки фінансової стійкості банків: вітчизняна практика, Науковий погляд: економіка та управління, №2 (68), 2020, URL chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2020/2_68_2020/36.pdf.
15. Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2023-9 місяців 2025 року, URL <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.
16. Головкова Л.С. Підвищення ефективності діяльності банку шляхом управління витратами, Review of transport economics and management, 2021, Iss. 5(21). DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2021/241874>.
17. Халатур С. М., Масюк Ю. В., Козина В. В. Підходи до планування фінансової діяльності банку в умовах макроекономічної нестабільності, Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2023. № 2(7). С. 77–83.
18. Мартиняк І. О., Воляник О. В. Прогнозування діяльності банків в умовах кризи, Цифрова економіка як фактор інноваційного розвитку суспільства: тези доповідей міжнар. наук.-практ. конф. 2020. С. 81–82.
19. Качула С., Коткова А. Підвищення ефективності функціонування комерційного банку на фінансовому ринку шляхом мінімізації банківських ризиків // Економіка та суспільство. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-82>
20. Котим М. Фінансова система України: роль державних, приватних та іноземних банків, 25. 03. 2025, URL https://investnews.com.ua/finansy/4723-finansova_sistema_ukrayini_rol_derzhavnih_privatnih_ta_inozemnih_bankiv/.
21. Рейтинг надійних банків України 2025 (вересень), URL <https://forinsurer.com/rating-banks>.
22. Річний звіт станом на 31 грудня 2022 року, URL: https://static.privatbank.ua/files/dod2_01052023_2022.pdf

23. Річний звіт станом на 31 грудня 2023 року, URL: https://static.privatbank.ua/files/Konsolidovanyu_richnyu_zvit_za_2023.pdf
24. Річний звіт станом на 31 грудня 2024 року, URL: <https://static.privatbank.ua/files/ConsolidatedFinZvit2024.pdf>.
25. Гришуніна М. Основи кореляційного та регресійного аналізу, URL: http://pchilka.itsei.in.ua/excelbook/basis_analysis.html
26. Криховецька З., Кохан І. Проблеми та шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банків : наук. роб. / ПНУ ім. В. Стефаника. 2022.
27. Варцаба В. І. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу, Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2021. № 1(57). С. 107–113, URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2021.1\(57\).107-113](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2021.1(57).107-113).
28. Про банки і банківську діяльність, Закон України № 2121-III (2024), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
29. Про затвердження Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, Постанова № 196 (2024), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0196500-23#Text>
30. Nguyen Thi Hong Van et al. (2020). Applying the CAMELS Model to Assess Performance of Commercial Banks: Empirical Evidence from Vietnam. URL: https://www.researchgate.net/publication/342395492_Applying_the_CAMEL_model_to_assess_performance_of_commercial_banks_empirical_evidence_from_Vietnam.
31. Наглядова статистика Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
32. Danik N., Yemelyanov A. Теоретичні аспекти впливу якості ресурсної бази на фінансову стійкість банку. International Science Journal of Management, Economics & Finance. 2022. №1.5. С.10-16.
33. Даник Н., Татко А. Удосконалення механізму забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. International Science Journal of Management, Economics & Finance. 2022. №1.5. С.1-9.

34. Циганова Н.В. Фінансова стійкість банків в умовах політичних та економічних викликів, Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях. 2023. С.144-146.
35. Рогачевська В.О., Донченко Т.В. Фінансова стійкість банку: фактори впливу та особливості оцінювання. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика. 2021. С.57-60.
36. Нормативи капіталу та їх складові (у розрізі банків). URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Skladovi_RK_2024-09-01.xlsx (дата 25.10.2025).
37. Мельник О.М. Інформаційне забезпечення оцінки фінансової стійкості банку, Формування ринкових відносин в Україні. 2022. С.15-18.
38. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища : монографія / О. С. Вовченко, С. Б. Єгоричева., Полтава : ПУЕТ, 2021, 233 с.
39. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах : постанова Правління Національного банку України від 11 чер. 2018 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
40. Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України : рішення Правління Національного банку України від 03 груд. 2018 р. № 814-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text>.
41. Про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику : Положення, затв. постановою Правління Національного банку України від 24 груд. 2019 р. № 156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0156500-19#Text>.
42. Частка NPL у банківському секторі продовжує скорочуватися, НБУ, 4 лист. 2025 17:03, URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/chastka-npl-u-bankivskomu-sektori-prodovjuye-skorochuvatisya>.
43. Річний звіт Національного банку України за 2024 рік, офіційний сайт НБУ, URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2024-rik>.

44. Рада з фінансової стабільності ухвалила рішення про надання висновку щодо впливу продажу пакетів акцій банків державного сектору, НБУ, 20 серп. 2025 16:20, URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-uhvalila-rishennya-pro-nadannya-visnovku-schodo-vplivu-prodaju-paketiv-aktsiy-bankiv-derjavnogo-sektoru>.

45. Фінансовий сектор залишається стійким до значних викликів – Опитування про системні ризики, НБУ, 28 лист. 2025 14:12, URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansoviy-sektor-zalishayetsya-stiykim-do-znachnih-viklikiv--opituvannya-pro-sistemni-riziki>.